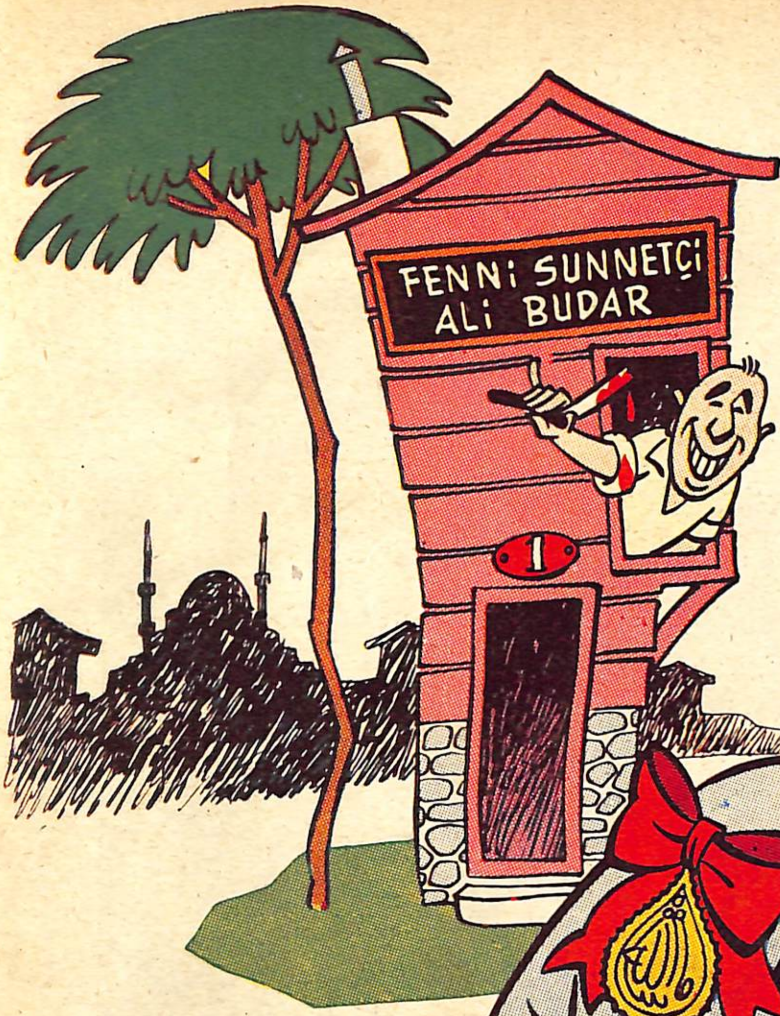
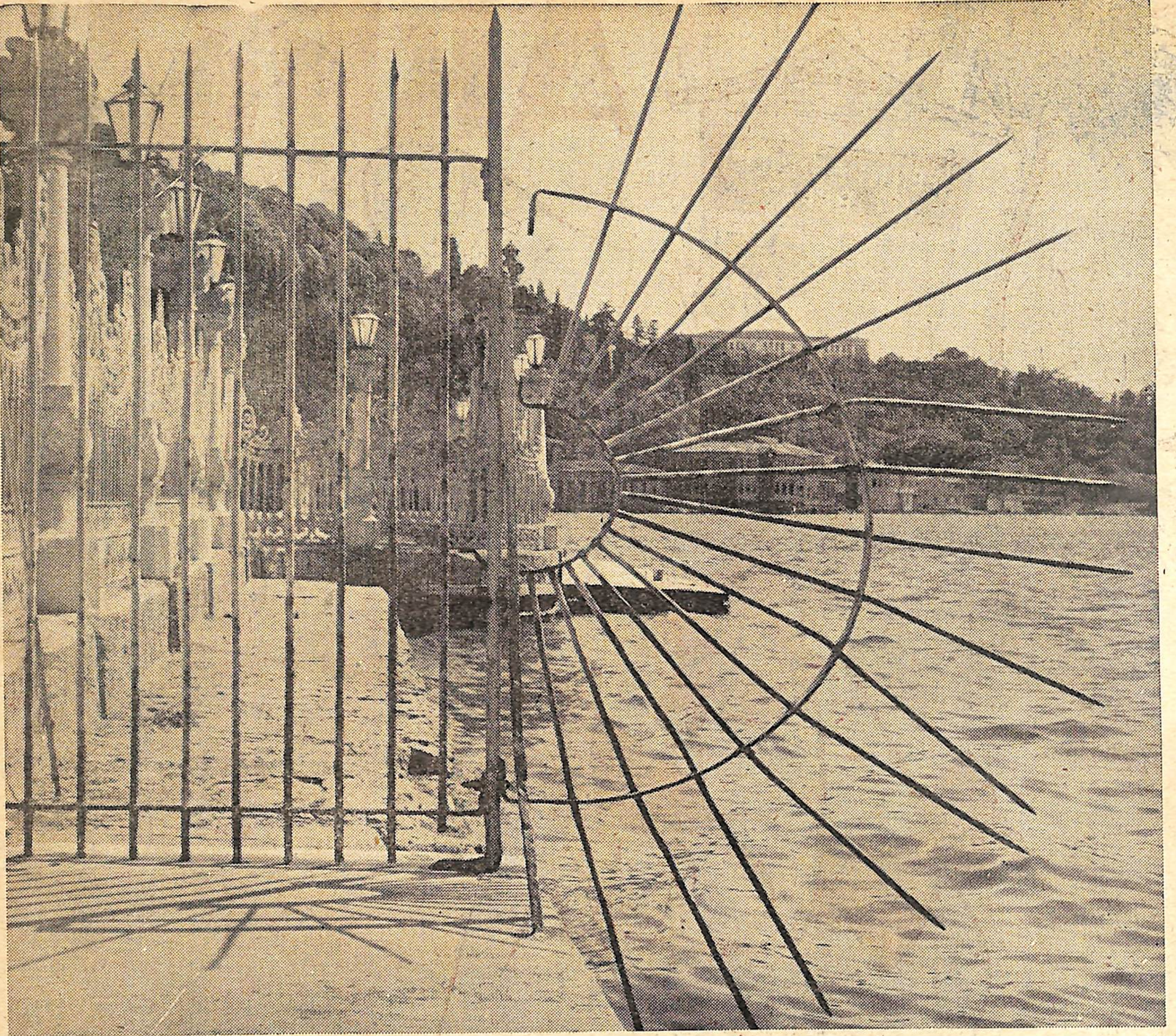
Akbaba

"Irza tecavüz edenlere çok ağır ceza verilecek."
- Gazeteler -

Sünnetçi — **Hadi, sen de kurtuldun, millet de kurtuldu!**

Her tedbir emniyet için...

Tasarruflarınızı İŞ BANKASI'na yatırmakla paranızı emniyet altına alır... aynı zamanda senenin en zengin çekilişine katılarak değerli bir ikramiye kazanma şansını elde edersiniz. Ve üstelik, % 6,5'a kadar faiz alırsınız.

10 Ağustosa kadar İş Bankasında topladığınız tasarruflarınızı muhafaza ederek yılın üçüncü çekilişine katılınız

Bu çekilişte:

15 APARTMAN DAİRESİ
2 ADET 100.000 LİRA
25 ADET 5.000 LİRA
25 ADET 1.000 LİRA

ve 3300 kişiye
çeşitli para ikramiyeleri

Vadesiz hesaplarda her 200 liraya vadelilerde her 100 liraya ayrı bir kur'a numarası

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

d - 727

Faal 1460/36

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

SAHİP VE BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Nimet Arzık, Necdet Rüştü Efe, Vâ - Nû, Selâmi Yurdatap, İlhan Selçuk, Yaşar Özen, Adnan Tahir, Hüseyin Korkmazgil, Kenan Akıncı, Örsan Öymen, Semiramis Aydınlık.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Suat Yalaz, Nehar Tüblek, Semih Balcıoğlu, Cafer Zorlu, Şadi Dinçcağ, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Yaşar Tonguç, Metin Gökçe, Zeki Beyner, Burhan Solukçu.

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :
Ercan Matbaası

Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : **Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira.** Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.
Fiatı : 100 kuruştur.
İDARE YERİ :
Divanyolu/Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
İLÂN FİATI :
Kapak içi, santimi 15 lira, iç sayfalar 20 liradır.
Cilt : 1 — Sayı : 3
YIL : 38
17 Ağustos 1961
Telefon : 22 18 14

Bu gazete Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

VATAN MAHZUN, BEN MAHZUN!..

KAÇ yıl oldu?.. Neredeyse yüz yıl, değil mi?.. Magosa zindanından Namık Kemal'in sesi geliyor:

Ölürsem görmeden millette ümmid
ettiğim feyzi,
Yazılsın seng-i kabrimde: «vatan
mahzun, ben mahzun!»

Vasiyet ettiği bu dört kelime, Gelibolu'daki mezarının taşında yazılı mıdır, bilmem. Ama, hürriyet şairinin «Millette ümmid ettiği feyzi» göremediğini hepimiz biliyoruz.

Avrupalı arslan, yeleleri zindan penceresinden savrularak «esir-i aşkı» olduğu «hürriyetin büyüleyici gözlerini» sayıklaya sayıklaya ölmüştür...

Aradan yıllar, yıllar geçti... Yine bir hürriyet şairinin, Tevfik Fikret'in:

Evet, sabah olacaktır, sabah olur,
geceler
Tulû-u haşre kadar sürmez...

Dediği bu memlekette sabah oldu: Bir ömür boyu beklenen güneşin Rumeli dağlarından doğduğunu gördük... Sonra?.. Sonra «Otuzbir Mart»... Sonra «Mektepli misin, alaylı mı?..» Sonra «Şeriat isteriz!..» Sonra...

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Biz, o günlerin son çocuklarıyız... Parti kavgasında ne kaybettik bilir misiniz?.. Selânik'i, Manastır'ı, Yanya'sı, İşkodrası ile bütün Rumeliyi... Edirne, Avrupa'ya açılan son kapımız kaldı!

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Bitti mi?.. Bitmeeez!.. Birinci Dünya Savaşından nasıl çıktığımızı bizden sonraki kuşak da bilir biraz: Yalnız her cepheye bir üniversite gömmedik... Yalnız memleket gücünün en sağlam varlığı orta halli sınıfı gömmedik... Yalnız şereflerimizi, haysiyetlerimizi, hürriyetlerimizi gömmedik... Bütün bir imparatorluğu gömdük: Tarihin hasta adamı, beş yıl, kanı sınırlarda oluk oluk akarak son nefesini verdi...

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Mustafa Kemal bir mucizedir. Belki de tek mucize... Ben başkasını bilmiyorum... O olmasaydı, bu şahlanma olur muydu?.. Bu soruya cevap vermek benim haddim değildir. Ama cevap verecek en yetkili ağız: «Hayır, diyor, hiç kimse, hiçbirimiz onun yaptığını başaramazdık!»

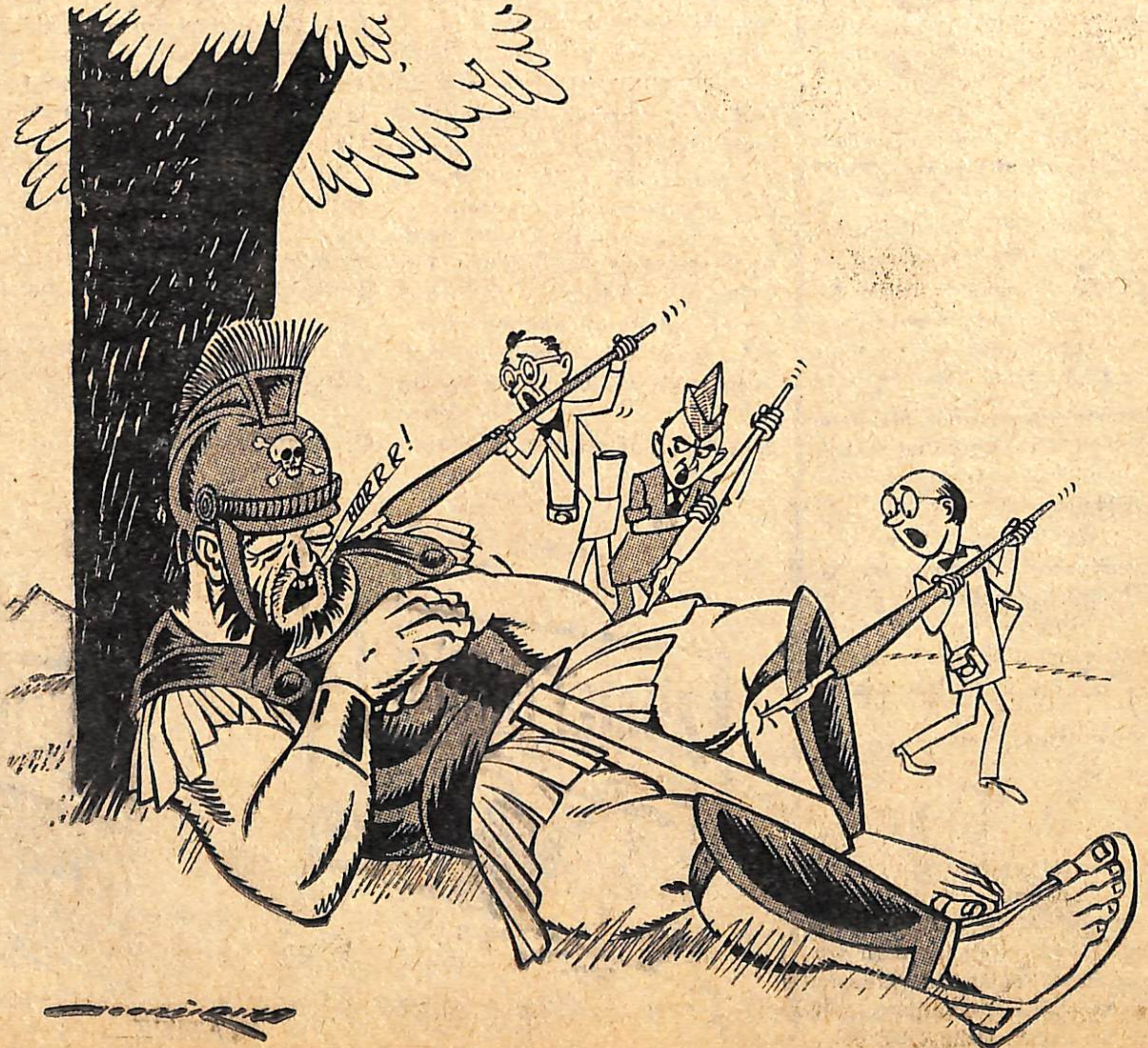
Bu yetkili ağız, onun fotoğrafını hâlâ kalbi üstünde taşıyan şövalye ruhlu Rauf Bey'dir, Hamidiye kahramanı Rauf Bey!

Ama, o vatan kadar güzel insana, çirkin politikacılar, kurtardığı İzmirde ölüm pususu kurdular... İs-

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Yusuf Ziya ORTAÇ

Üçüncü Dünya Savaşının eşiğindeyiz... (Gazeteler)

Basın — Heeey moruk, uyan!

tiklâl Mahkemelerinde, İstiklâl Savaşı kahramanlarının sorguya çekildiklerini gördük: General Karabekir'lerin, General Cebesoy'ların...

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Ya demokratik hayata atılan ilk adım?.. En güvendiği arkadaşı Fethi Okyar'ın arkasından bir muhalifler kalabalığı değil, bir çapulcular çığı büyüye büyüye yuvarlanmaya başladı: Kurtardığı topraklarda, resminin üstünde ayak takımları tepindiler!

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Dünyaya baş eğdiren ölümünde, tek teselli İnönü'nün sağlığı olmuştu. İkinci Dünya Savaşının ateş çenberinden, bir yerimiz tutuşmaksızın geçmek talihini yalnız ona borçluyuz...

İkinci demokrasi denemesinde, bu borcu, milletçe nasıl ödediğimizi utanarak gördük: Boynuna ip takılmış heykellerini kaldırımlarda sürüklüyerek!..

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

On yıl, memleket bir baskına uğradı: Bir köyü, bir kasabayı masal eşkıyası «Kırkharamiler» bassa böylesine insafsız vurmazdı. Biz, havaya savrulan milyarların arkasından döğünüyoruz... Ya zafer sarhoşlarının elinde hovarda kadehi gibi kırılan millet itibarı?..

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Artık yeni bir Anayasanın ışığında yeni bir hayata yürüyoruz... Gördüğümüz nedir?.. Tıpkı 46 - 50 arası C.H.P. düşmanlığı... Bu düşmanlık, bir parti düşmanlığı olsa gam yemem!.. Bu düşmanlıkta, bütün karanlık ruhu ile, bütün çapulcu ruhu ile «bıraktığı yerden başlıyacağını» pervasızca haykıran Yassıada var!

Marmara'nın ortasında bir mezar künbeti gibi kabaran bu adaya baktıkça, politikadan korkuyor, utanıyor, iğreniyorum...

Bu tüyler ürpertici iç manzara karşısında her vatansever bir Namık Kemal'dir artık:

Yazılsın seng-i kabrimde vatan
mahzun, ben mahzun!

Yusuf Ziya ORTAÇ

*

DÜZELTME

Geçen haftaki başyazımın altında çıkan «Teşekkür» de bir dizgi yanlışı vardır: «Bizi bu kadar atlatmaya» cümlesindeki «atlatmaya» «ağlatmaya» olacak. Özür dilerim.

Ankara Mektubu

Nimet Arzık

Habersiz liderler:

Boğazlanmış hırıltılar çıkaran, yanık dumanlar poflıyan tükenmiş taksi, beni Gölbaşı'na götürüyordu (Ankara'nın 20 kilometre ötesinde cascavlak tepelerle çevrili, çamuru vıcık, sülüğü bol bir göl. Kavruklukta deniz diye ürke tiksine dalınıyor bulanık sularına. Bu kadar iyimserliği daha fazla Amerikalılar gösteriyorlar...)

Araba kendi kendine gidiyor gibiydi. Şoför, o cins şoföre pilot derlermiş, arabanın içinde değildi sanki. Bir keyif âlemine kaymış gibiydi. Toplu iğne başı gibi gözleri vardı. Onlar da kaymıştı çerçevelerinde kayabildikleri kadar... Esrar çekermiş, sonradan öğrendim... Of of neler öğrenilmiyor «sonradan» yer yüzünde...

Birden döndü:

«— Abla» dedi, «ben de liderimişim de haberim yokmuş...»

«— Neden olmıyasın?» dedim samimiyetle... Sahi neden olmasın?..

«— Öyle senin bildiğin uydurma liderlerden değil. (Hangisini kastediyordu ki)... Öğrendim.. Lider kondüktör demekmiş. Ben bu arabanın kondüktörüyüm, ben olmasam...»

O sırada sert bir fren lâstikleri inleterek bizi kaydırak oynattı ve tasalarımın tümünü döktürürcesine beni silkeledi...

Gerçekten «lider» liğe istidadı var diye düşündüm. Bu muamele yabancım değildi. On yıl (iyilik rüyası) içinde yüzen «lider» lerden gördüğümüz «gelişigüzel» ve hoyrat muameleydi hırıltılı arabanın gördüğü!... Önümdeki «kondüktör» kendi yarınını bile düşünmeden arabadan hayattaki bütün hınçlarını alıyordu sanki... Her dakka «Aman liderim, sen liderliğinle kal, ben ineyim!» diyesim geliyordu amma «kahramanlığıma» yediremiyordum bir türlü... Nihayet hurdahaş araba, ve hurdahaş bendeniz menzile vardık, ve bir «oh» çektim. (Menzil çamurlu bir gölden ibaret olsa da ne yapardınız «oh» çekmekten gayri!...)

«— Ya işte abla, lidermişim de haberim yokmuş...»

Aman olsun. Fırsatı kaçırma... Sende liderliğin (!) bütün özellikleri var... Haberin olsun... Ay üzülüyorum, seçime iştirak etmek için 15 yerden fazla yerde teşkilât kurmak lâzımmış... Vaktin yok... «Kondüktörler Partisi» yetişemiyecek seçime!...

O kadar uzağa lüzum yok!

Kılıçla palanın arasındaki fark ne?... Bilmiyor diye küçümsemeyin beni. Bilmiyorum işte!... Pala galiba daha eski birşey... Onu düşünürken aklıma Y.T. Partisi geliyor... Zaten paşalı paşasız, gümüşlü gümüşsüz Pala lâfı olunca (hikmeti hüda) Adalet Partisi değil Y. T. Partisinin ziyaretine uğruyorum düşüncemde... Belki liderinin kaşını gözünü oldukça düzgün buluyorum da ondan... Artık ben «düzgünlüğü» yalnız kaşta gözde arar oldum. Nede arıyayım ki?...

Adalet Partisini de Yeni Türkiye Partisinin «paratoneri» saymağa başladım... Büyük küçük ortanca yıldırımlar hep Pala Paşa'nın etrafında seğirtmekte. İsmi mi daha müsait ne?...

Tabii Alii - Caaan baygın ilânı aşk gibi bir ad. Çatarken gevşiyor insan. Yoksa çatmamak için hiç sebep görmüyorum. Onda da öbürkünde ne mevcutsa mevcut... Hiç siz Y.T. Partisinin verdiği tanıtma yemeklerine gittiniz mi Bulvar Palastaki? Bir türlü tanışamıyorlar ki tekrarlanmasında fayda buluyorlar bu yemeklerin!...

Öyle Cihanbeyli'ye kadar uzanmağa lüzum yok... Masa masa dolaşıp, bu yemeğin şerefine terziden çıkmış, berberden taze fırlamış, aile kavgalarının hararetinden kendini alamamış boğum boğum hanımları ıska geçip, konuşmalara kulak verin konuşmalara. Menderes övülüyor dalkavukların lisanının en sunturlusuyla, sanki işidip Vekil edecek vezir edecekmişçesine... Propagandalarını da bu şekilde âyarlıyacaklarını açık açık söylüyorlar... Bir tanıdığım direnecek gibi oldu yemeklerin birinde. Soluğunu kestiler adamın soluğunu, «başka türlü yaparsan bölgeni de kaybedersin» diye...

Ekrem Alican'a gelince... Bana öyle geliyor... Ekrem Alican'ın lider olarak bir «âciz» tarafı var. Eskiden de öyleydi... Menderes'in bunların hepsini gölgeliyebilmesi için bir «âciz» tarafları olması lâzım hepsinin... Olmasaydı o «pekmez alacası» saçlı, 1.70 boyundaki adam 170 kere boyunun ölçüsünü alırdı... İşte o tanışma yemeklerinde yârân «Eski» ye bağlılığını ilân ededursun Alican donuk donuk, «sızmaz sızmaz» damat damat oturuyordu...

Yalnız pek kimseyi muaheze etmeğe hakkımız yok. Bir «lider» mantar gibi bitmez. Uzun bir geçmişi, çetin tecrübeleri, ve daha neleri neleri lâzım...

Devlet ve Hükümet Başkanı: «Gümüşpala söylemiyor, söyletiliyor.» dedi. **(Gazeteler)**

YAZISIZ!...

Ekrem Alican da yetişir inşallah!..
Uzun yıllar muhalefet yapa yapa!...

Maalesef Victor Hugo!

Adre Gide'e sormuşlar, Fransanın en büyük şairi kimdir diye...

«— Maalesef Victor Hugo» demiş...

Bizlere de sorsalar, politika alanımız için:

«— Maalesef İnönü» demek zorunda değil miyiz?.. Öyleyiz, çarnaçar...

Öyle olmamak isterdik... (Kendi namıma, kendi hesabıma konuşuyorum, «biz, miz, falan filân diyorum, nâziklik olsun diye!...)

Evet bütün iç kuruluğuna (Yusuf Ziya Bey n'olur içten geldiği gibi konuşayım...), bütün «ben yarattım» cılığına rağmen... Ohhh, bu çok usturuplu bir «Ben yarattımcılık» tır. Eskiden yüzeydeydi, şimdi derinde... Bütün bunlara rağmen, İsmet Paşa başa geçerse: «Bu mu beni idare edecek?» diye bir küçülme ve küçümseme hissine kapılmıyor insan. Bu, büyük birşey... «Bu mu beni idare edecek olan?» hissi, insanı kendi özel yasasını gütmeğe yöneltiyor ister istemez, «aşiretleşmeğe» yöneltiyor!

Bizde en büyük politik lider kim?..

«— Maalesef, maalesef ve maalesef İnönü!...»

E, ikinci mi?... Bir maalesef daha!.. İkincilik, üçüncülük henüz münhaldir!

Nana - Ayşe Nur:

Bu hafta liderlerden bozdun demiyesiniz diye büsbütün başka bir konuya atlıyacağım... Konu: AYŞE NUR, namı diğer, nereden ilhamlanmışsa o Zola'nın meşhur romanının ismini kabullenmek için, NANA...

Bu Nana'yı ilk gördüğüm zaman Samanpazarı'ndan iniyordu. Ne Ayşeydi o zaman ne de Nur. Uydurma bir at kuyruğu vardı tepesinde. Kuyruktaki saçları da siyah çalılar gibi kabarıyordu. Yanaklarına da iki kırmızı paskalya yumurtası oturmuştu. Bir tümen yağız hayran peşindeydi. O kafasındaki çalıyı sağa salladıkça yağız hayranları sağa dönüyor, sola salladıkça sola yöneliyorlar, daha da yağızlaşıp, mesut mesut, dişler dışarda, kollar yakalamak ister gibi kıskaçlaşmış .. Alış verişe çıkmış bazı hanımlar da takbih edici nazarlarla hem Nana'yı, hem peşindeki kalabalığı yıldırımlıyorlardı. Bu yıldırımlamada, kızmasınlar amma, birazcık, Nana olamamanın hasedi vardı... Allah göstermesin...» Zaten göstermez. Fakat, kendi halinde insan lâkayt olur, hemen ateş püskürmez, hemen kötülemez, hemen mahkûm etmez... Öyle değil mi?...

Sonra Nana'yı Turist Palas'ta bir arkadaşıyla gördüm. Karşılarında iki erkek vardı. «Felsefi» tartışmalara dalmıştı. Çok zavallıydı o haliyle. Peşinden yağız ordusunu sürüklerken bir lider gibi... Onun için sempatikti de...

Sonra, birdenbire daha da derinleşti... Ayşe kızımız oldu... Samimiyetinden şüphe etmem... Amma bu «an» samimiyetleri insana çok «yabancı» şeyler yaptırır...

Sonra, derinliklerden bıkmış ki, Ayşe Nur hanım Paris'te kabare açtı ve kıyasıya bir «soyunuk» oldu (Spriptiz'ci...) Onun kadar zevkle donu, gömleği fırlatanı Paris Paris olalı görmemişti. Fakat bu Paris'te tutunmağa yetmedi. Sonra ortalardan kayboldu Nana... Uzun uzun hikâyesini anlatıyorum size, çünkü enteresan bir tarafı var kızın... Sonra işte Roma'da çok şık bir gece kulübünde yere atılan ceketler üzerinde soyunası tuttu... Ve polis işe el koydu... Dünyada Nana'dan başka el koyacak şey yokmuş gibi...

İşin enteresan tarafı Nana, Roma aristokrasisine mensup bir grupla gelmişti o klübe... O aristokrasi çok kapalı bir aristokrasi'dir... Rezaletlerinde bile kapalı. Öyle kolay kolay onu bunu sokmaz... Demek ki... Bu kızın bir sızış, bir sokuluş kabiliyeti var. Yok yok o öyle zannettiğiniz kadar basit değil bu kabiliyet... Skandalla dahi de olsa reklâm'cılık tarafı var... Zemzem kuyusunu bulandırma cinsinden de olsa... Zaten sinema yıldızlarının propagandası o cinsten... Skandal yaratırsınız da sessiz sedasız hapisi boylarsınız. Nana öyle değil... Skandal yaratıyor, France - Soir'ın birinci sayfasında resmi basılıyor, ve kendisine sütunlar ayrılıyor... Avrupa'da soyunmakla skandal yaratmak da güç iş: Givinen yok ki!... Nana soyunmakla skandal yaratıyor!...

Yabana atılır cinsten değil bu Nana!...

Kokorikooo...

Madanoğlu'nun evinde gece yatısında kalan bir misafir kör karanlıkta bir horozun kıyasıya öttüğünü duyunca: «Allah Allah» diye söylendi, «Nişantaşı'na kadar bu horozlar nereden gelip dayanmışlar?...» Horoz ısrarlı ısrarlı ötüyordu. Misafir kalktı... Evde büyümüş olan sâkin ve gülümser Neriman'a tosladı. Neriman misafirin şaşkınlığını farketmişti.

«— Paşa» dedi, «kahvesini istiyor...»

Paşanın çocuktan da muzip bir tarafı vardır. Muziplik yetmezdi bu işe! Senelerce «horozluk» ekzersizi yapmış olmak lâzımdı bu muvaffakiyetle ötmek için... Kaç sabah horoz ötmesi duyduysa, misafir Neriman'a bakardı. Neriman gayet sâkin: «Paşa» derdi, «Paşa bu...»

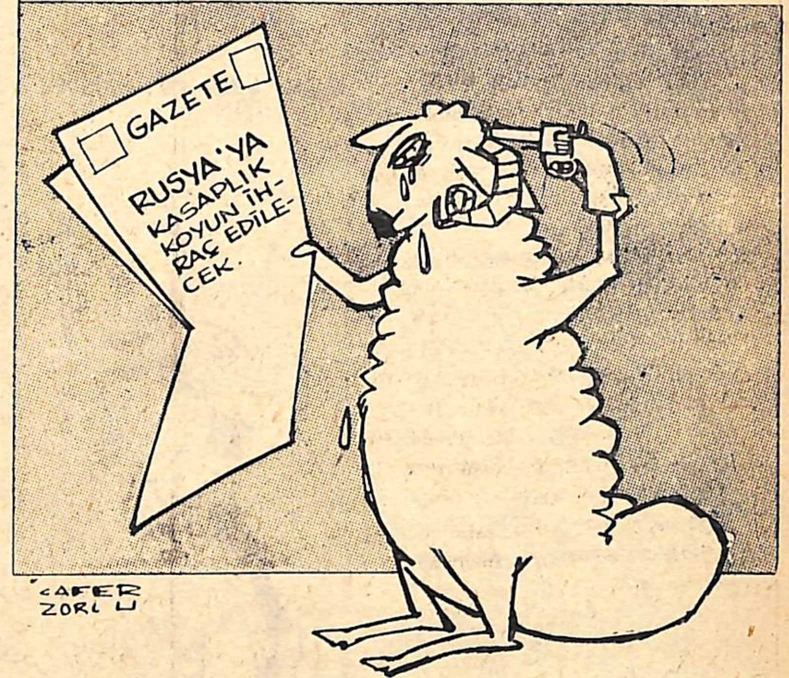
Misafir evi terkettikten sonra bir şey değil diyordu yakınlarına. Hep Paşa'yı horoz zannettim. Şimdi dağda bayırda nerede bir horoz ötse Paşa zannediyorum... Ve nereden çıkacak diye etrafıma bakınıyorum...

Nimet ARZIK

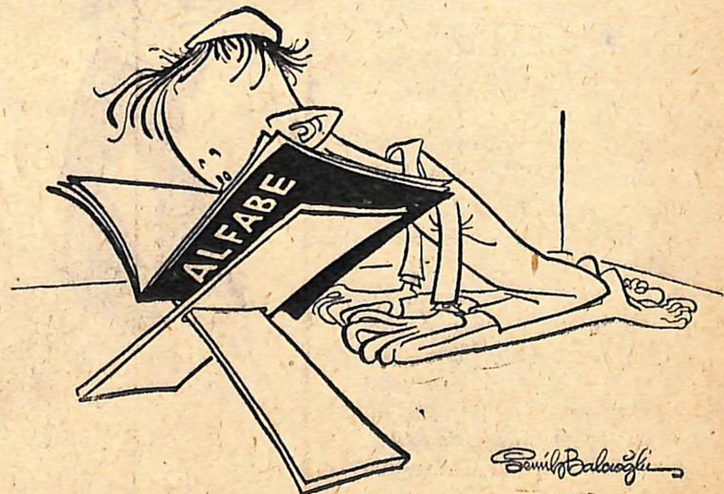
Dünya barut fıçısı haline geldi... (Gazeteler)

YAZISIZ!...

YAZISIZ!

YAZISIZ!...

5 KOLLU AVİZE

AZİZ NESİN

KISA boylu tıknaz adamı epeydir kahvede görüyordum, ama kim olduğunu bilmiyordum.

İlkin eşyalarımızı satmağa başlamıştık. Bu gerekli, bu az gerekli, bu gereksiz diye eşyalarımızı ayırıyor, kendimizce gereksiz saydıklarımızı satıyorduk. Bir zaman sonra bize hiçbir eşyanın gerekli olmadığı sonucuna vararak hepsini sattık, yalnız kitaplarla yataklarımız, birkaç parça kapkacak kalmıştı. Kirasını veremediğimiz için ev sahibi icra yoluyla evden çıkarınca çocuklarla karımı, kaynatamın evine yollamıştım. Daha başlangıçtan kaynatamla aram açık olduğu için ben eve gece el ayak çekildikten sonra gidecektim. Önceden sözleşmiştik; sokak kapısını bana karım açacaktı.

Gece yarısından sonra kaynatamın evine gittim, yavaşça kapıyı çaldım. İlk çalışımda kapı açıldı, ama karşımda karım değil kaynatam vardı. Kapıyı açtı, hiçbir şey söylemeden düğmeyi çevirip elektriği söndürdü, gitti. Karanlıkta yürümeğe çalıştım. Ayaklarıma birşeyler takıldı, yere düştüm. El yordamiyle üstüne düştüğüm şeylerin ne olduğunu anlamaya çalıştım; kitapların üstüne düşmüşüm. Kapkaranlık, sessiz bir evde ne yapacağımı şaşırdım. Kitapların üstünden kalktım, duvara tutunarak yürüdüm. Hıçkıran bir kadın sesi duydum. Bu, karım olmalıydı. Sesin geldiği kapıyı açtım. Evet, karım ağlıyordu, gözleri kızarmış, şişmiş. Durumu kavramak için aşırı bir akıl gerekmiyordu. Kaynatam:

— O bir işe yaramaz kitaplarını evimden alsın, yoksa onları yakarım. Çoluğunu çocuğunu besliyecek hale gelmeden kapımı da çalmasın.. demiş.

İşte o günden sonra kahveye dadandım. Kısa boylu tıknaz adam da benim gibi her sabah o kahveye gelip, bütün gününü orada geçiriyordu.

Bu kısa boylu tıknaz adam, bir gün öğleden sonra kahveye elinde bir avizeyle geldi. Beş kollu avizeyi masanın üstüne koydu, kahvesini içti. O günden sonra hep avizeyle kahveye geliyordu Avizesini masanın üstüne koyuyor, bütün gününü kahvede geçirdikten sonra, akşam olunca avizesini alıp gidiyordu.

Bir sabah, beş kollu avizenin cam kâselerinden birinin eksilmiş olduğunu gördüm, her halde kırılmış olacaktı. Birkaç gün sonra, beş kollu avizenin üstünde yalnız iki cam kâseyle beş lâmba kalmıştı. İkişer üçer gün arayla cam kâseler, lâmbalar kırıla kırıla, kısa boylu tıknaz adamın elinde avizenin yalnız madeni beş kolu kaldı. Bu beş kollu, bronz renkli madeni, kahvecilerin askısı gibi elinde sallıyarak taşıyor, hiç yanından ayırmıyordu.

Kaynatamın evine gidemediğim için karımla parklarda, sokaklarda ayaküstü konuşabiliyorduk Kaynatamın kararı keşindi; çoluğumu çocuğumu besliyecek duruma gelmedikçe kızıyla konuşmamı bile yasak etmişti. Benim bu işsizliğim, parasızlığım böyle sürerse belki de kızını benden ayırtacaktı.

Bir iş güç elde etmek için çok çırpındım, her şeye, her işe razıydım. Nereye başvurdumsa umutsuz döndüm. Bir gün eski bir arkadaşımı gördüm. Herkese olduğu gibi ona da durumumu anlattım. «Her ne iş olursa olsun razıyım, yapılarda taş, toprak bile taşırım» dedim. Arkadaşım acıdı halime «Madem ne iş olsa yaparsın» dedi «en iyisi sen ticaret yap. İşe küçükten başlar, yavaş yavaş büyütürsün. Satıcılık yap. Mendil çorap satsan hayatını kazanırsın. Yarın bana gel, sana beş yüz lira vereyim, hemen işe başla!»

Adresini aldım, ayrıldık. Sevincimden uçuyordum. Bu zamanda kim kime beş yüz lira verir, demek dünyada iyi insan nesli daha tükenmemiş...

O sabah yine kahveye gittim. Arkadaşıma gideceğim saate kadar kahvede oturacaktım. Benden biraz sonra da kısa boylu tıknaz adam, elinde beş kollu avizenin demirini sallaya sallaya geldi, benim yanıma oturdu, beş kollu demiri de masanın üstüne koydu. Artık göz tanıdığı olduğumuzdan selâmlaştık. Üstelik adam bana:

— Nasılsınız? dedi.

Ben de:

— Teşekkür ederim, siz nasılsınız? dedim.

Böylece konuşmaya başladık. Sözün bir yerinde bir ara, gülümsiyerek:

— Çok affedersiniz, bu avize nedir? Hep elinizde görüyorum... dedim.

— Bu mu, dedi, bu namussuz mu; bu benim başımın belâsı...

— Yaaa!... diye şaşkınlığımı belirttim.

— Hikâyesi uzundur, diye anlatmaya başladı, insanın bir kere işi bozulmaya görsün, bir daha toparlanmak çok zor oluyor, hattâ imkânsız... İşsiz kaldım. Zaten işteyken de zarzor geçiniyorduk, birikmiş paramız yoktu. İşsiz kalınca büsbütün sıkıntıya düştük. Karım var, iki çocuğum var...

Üzüntüyle:

— Benim de... dedim.

— Siz bu sıkıntıyı bilmezsiniz, dedi.

— Hiç bilmez olur muyum, benim de başımda...

— İlkin eşyalarımızı satmağa başlamıştık. Bu gerekli, bu az gerekli, bu gereksiz diye eşyalarımızı ayırıyor, gereksiz saydıklarımızı satıyorduk. Bir zaman sonra hiçbirinin gerekli olmadığını anlıyarak bütün eşyalarımızı sattık.

— Ne tuhaf... Tıpkı bizim gibi...

— Yalnız kitaplarla yataklarımız, birkaç parça kapkacak kalmıştı. Kirayı veremediğimiz için ev sahibi icra yoluyla bizi sokak ortasına atınca...

— Siz de tabiî karınızla çocuklarınızı kaynatanızın evine yolladınız.

— Nerden biliyorsunuz?

— Ben de öyle yaptım da...

— Evet, kaynatamın evine gönderdim. Oldum bittim kaynatamla aram iyi değildir.

Adam tıpkı tıpkısına benim hayatımı anlatıyordu. Şaşkınlık içinde onu dinledim. Gece yarısından sonra kaynatasının evine gitmiş. Kapıyı karısı açacakken kaynatası açmış, elektriği söndürmüş. Kısa boylu tıknaz adam karanlıkta kitapların üstüne düşmüş. Benim başıma gelenler en ince ayrıntılarına dek bu adamın da başına gelmiş. Bu denli benzeyiş olamaz. Yoksa başımdan geçenleri birinden duymuş da benimle alay mı ediyor?

— Biliyorum, biliyorum, kısa kesin! diye bağırdım, sözü uzatmayın da, şu avizeyi anlatın.

— Ben de onu anlatacağım. Bir gün, bir eski arkadaşımla karşılaştım...

— Yoksa size beşyüz lira mı verdi?

— Evet. Ama siz bunu nerden biliyorsunuz? Hiç kimseye söylememiştim.

— Ya siz nerden biliyorsunuz? Ben de kimseye anlatmamıştım.

— Ben başımdan geçenleri anlatıyorum.

— Pekiy, beş yüz lirayı aldınız mı?

— Aldım.

— Ben daha almadım, biraz son-

Şüphe edilen kimselerin üstleri aranacak... (Gazeteler)

— Abla, kusura bakma, senden şüpheleniyorum... Her tarafını iyice arayacağım!...

ra gidip alacağım. Sonra ne oldu, onu anlatın!

— Arkadaşıma gittiğim zaman açlıktan nerdeyse ölecektim. İki gündür iki bardak çayla duruyordum. Arkadaşım hemen beşyüz lirayı verdi. «Ne yapıp edip, çalışıp kazanacağım. En kısa zamanda borcumu ödeyeceğim» dedim. «Acelesi yok. Yeter ki sen bir iş tut!» dedi. Teşekkür edip ayrıldım. Niyetim, Hal'den iki-üç sandık şeftali, armut alıp pazar yerinde satmaktı. Bu iş de yüz, yüz elli lirayla olurdu. Ne olur ne olmaz diye sermayemin hepsini birden yatırmak istemiyordum.

Bir lokantanın önünden geçerken, gözüm lokanta vitrinindeki yemeklere takıldı. Açlıktan bayılacak gibiydim. Şurda bir güzel karnımı doyursam, diye düşündüm. Üç liraya iyice doyardım. Ama sermayemi bozmak istemiyordum. Kendi kendime buna hakkım yok, dedim. Bir kere parayı bozdurdum mu, artık sonu gelmez, iş de yapamadan paralar elden gider.

Bir döner kebapçının önünden geçerken burnuma mis gibi kebap kokuları geldi. Dayanacak halim kalmamıştı. Kebapçıdan içeri girecekken, caydım, kapıdan döndüm. Çalışıp kazanmalı, kazancımdan yemeliydim.

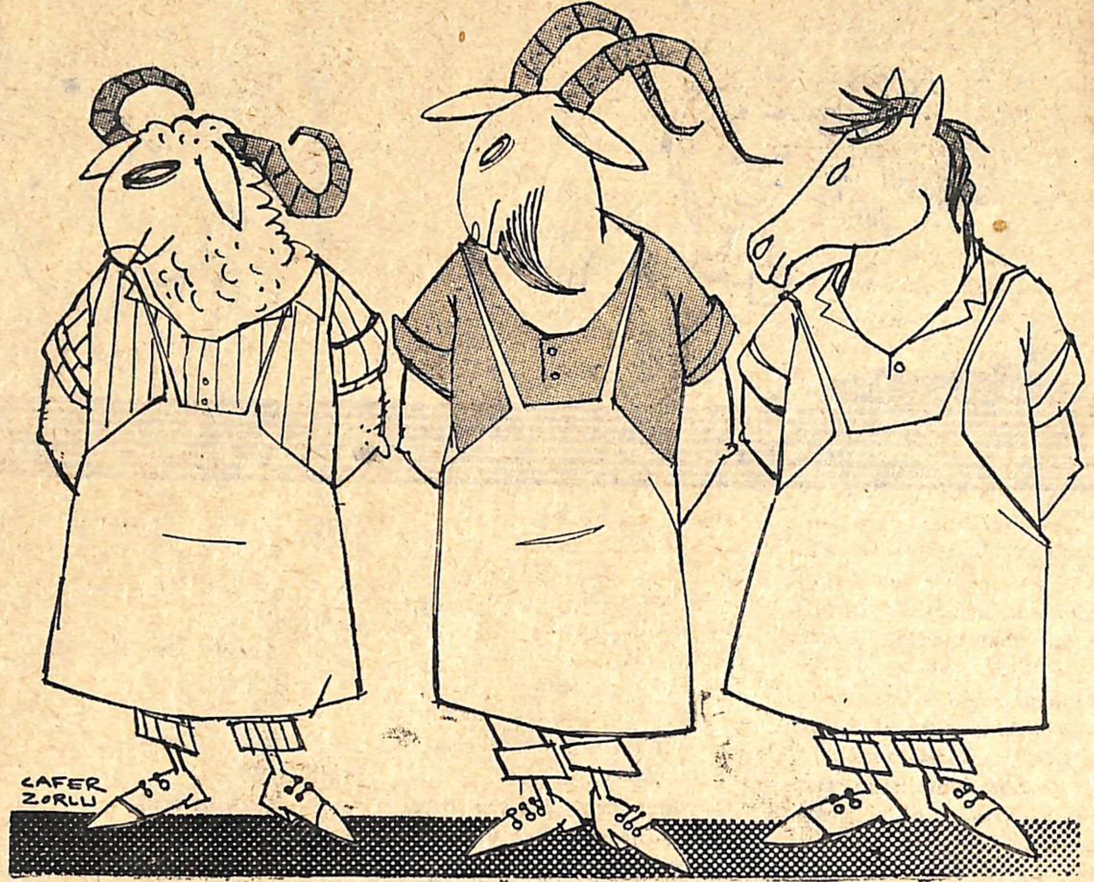
Burnuma taze ekmek kokusu geldi. Bir fırının önünden geçiyormuşum. Şurdan bir ekmek alıp, kuru ekmekle karnımı doyursam, dedim ama, buna da hakkım yok. Sermayeden yemeğe başlarsam, sonu gelmez.

Taze, gevrek simit satan simitçinin önünde durdum. Bir simit alsam mı? Olmaz... Ben bu sermayeyle para kazanıp, karımı, çocuklarımı kaynatamın elinden kurtaracağım.

Hava da öyle sıcak ki... Bir şerbetçinin önünden geçerken az kalsın dayanamayıp bir bardak buzlu limonata içecektim. Hemen aklım başıma geldi de vazgeçtim. O kaynatam görsün, diyordum, bu beş yüz lirayla öyle işler çevirip kazanayım ki, onun da parmağı ağzında kalsın...

Susuzluktan yanıyordum, ama sermayeyi bozmamak için, on kuruş verip bir bardak su içmedim. Tramvaya bile binmedim.

Kapalıçarşıya girdim. Bedesten'den geçiyordum. Baktım bir kalabalık var; açık arttırmayla eski eşya satışı yapılıyor. Vakit de akşama yakın. Ertesi sabah erkenden Hâl'e gidip şeftali, armut alıp pazarda satacağım. Yâni o gün artık yapacak işim yok. Kahveye gidip otursam, boşu boşuna çay, kahve içip para harcıyacağım. Bedesten'deki satışlara bakar, vakit geçiririm, dedim. O zamana kadar da bedesten'de mal satışı görmemişim.

Kasaplar üç sınıfa ayrılacak... (Gazeteler)

Birinci sınıf — İkinci sınıf — Üçüncü sınıf

Herkes gibi ben de satış salonuna girdim. Basamak, basamak oturacak yerler var. Başkaları gibi ben de oturdum. Satılacak eşyalarla, onları satacak olan tellâl karşımızda.

Tellâl, önünde duran eşyaların içinden bir fotoğraf makinesi aldı, yüksek sesle şöyle dedi:

— Az kullanılmış, işler vaziyette Roleyfleks fotoğraf makinesi, objektif iki buçuk... Muhammen bedeli 300 lira... 300 lira! Var mı tâlibi, hani ya? Üç yüz!...

Benim gibi oturanlardan biri:

— Üç yüz on! diye bağırdı.

Tellâl:

— Üç yüz ona beyde... Üç yüz on, üç yüz on!... diye seslendi.

Başka birisi:

— Üç yüz on beş! dedi.

Sonra salonun orasından burasından sesler yükseldi:

— Üç yüz on altı!

— Üç yüz on yedi!

— Üç yüz yirmiye bende!...

— Dört yüz elli!...

Bir ara arttırma durakladı. Bu sefer tellâl başladı:

— Dört yüz elliye gidiyor. Roleyfleks fotoğraf makinesi, maa yedek objektif ve maa sehpa...

Salonda oturan adam tellâla:

— Bakayım şu makineye! dedi.

Tellâl makineyi adama uzattı. Adam makineyi evirip çevirdikten sonra:

— Dört yüz altmış! dedi.

— Dört yüz altmış bir!...

— İki...

— Dört yüz yetmiş...

Tellâl bağırmağa başladı:

— Dört yüz yetmiş, dört yüz yetmiş... Yok mu tâlibi?... Satıyorum, satıyorum, saaaat-tım!...

Önündeki kampanaya vurdu. Bir arttırma memuru, makineyi alan adama 470 liralık makbuzu uzattı, adamın adını yazıp parayı aldı

Tellâl bu sefer bir daktilo makinesini arttırmaya çıkarmıştı:

— Her şeyi tamam, kullanılır vaziyette Remington marka daktilo makinesi... Muhammen bedeli altı yüz lira... Altı yüz lira!...

— Altı yüz bir!

— Altı yüz on!

— Altı yüz elli!...

Ben hayatımda böyle heyecanlı şey görmemiştim. Birisi arttırdıkça ben yerimden hopluyordum.

— Altı yüz elli beş...

— Altı yüz seksen!...

Yerimde kalkıp kalkıp oturuyorum.

— Altı yüz doksan!...

— Yedi yüz...

— Yedi yüz on!...

Kendimi öyle kaptırmış, öyle heyecana kapılmışım ki, ta yüreğimden:

— Yedi yüz elli!... diye bağırdım.

Öyle bağırmışım ki, kendi sesimden ürktüm.

Artık nasıl candan ciğerden bağırmışım ki, salonda birden ses kesildi. Tellâl, gözleri bende:

— Yedi yüz elliye beyde... Hani, yok mu? Yedi yüz elliye satıyorum, satıyorum, saaat...

Derken, bir ses yükseldi:

— Yedi yüz elli bir!...

Hoh! diye rahat bir soluk aldım.

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Pejmurde kıyafetle ana caddelerde dolaşmak yasak!... (Gazeteler)

F. K. Gökay: «Ekrem Alican'ın lokomotif olduğu bir partide ben vagon olmam.» dedi. (Gazeteler)

YAZISIZ

Ya üstümde kalsa ne halt ederdim. Bende topu toplamı beş yüz lira var.

Daktilo makinesi 780 liraya satıldı. Tellâl bir el dikiş makinesini satışa çıkardı. Satış, beş yüz liradan başladı. İlk vartayı atlatmıştım. Heyecana kapılıp arttırmaya burnumu sokmamak için kendimi tutuyordum.

— Beş yüz on!

— Beş yüz yirmi!

— Elli...

— Beş yüz seksen!...

— Altı yüz!...

Son bağıran bendim. Bütün başlar bana döndü. Başımdan aşağı kaynar sular döküldü. Nasıl olup bağırmıştım yine?... Yanımda oturan adam:

— Altı yüz lira etmez! dedi.

Adama:

— Sana ne yahu? dedim. Parayı verecek ben değil miyim?...

— Ben makineciyim de... dedi.

— Biz senin kadar makineden anlamaz mıyız yâni!...

Bunun üzerine adam:

— Altı yüz bir! diye bağırdı.

Üstümde kalacak diye ödüm kopmuştu. Böylece ikinci vartayı da atlattım.

Bir vazo arttırmaya çıkarıldı. Her arttırmada zıp zıp zıplıyordum. Bağırmamak için, iki elimle ağzımı kapadım.

Vazodan sonra, yağlı boya bir tablo, elektrikli süpürge satıldı. Tellâl eline bir avize aldı:

— Beş kollu avize, sağlam vaziyette... Muhammen bedeli kırk lira... Var mı talibi? Kırk lira...

— Kırk bir!

Sol yanımda oturan:

— Kırk iki! dedi.

Sağ yanımdaki:

— Kırk beş! dedi.

Önümde oturan:

— Kırk sekiz!

Arkamda oturan da:

— Elli! diye bağırdı.

Artık ben de kendimi tutamadım:

— Elli bir! diye haykırdım.

Öyle bir heyecanlı hava vardı ki, insanın kendini tutması, bağırması elinde değil.

Sağ yanımdaki:

— Elli üç! dedi.

Solumdaki:

— Elli beş! dedi.

Nasıl oldu bilemiyorum, ben:

— Altmış! diye bağırdım.

Solumdaki:

— Altmış beş! diye yapıştırdı.

Aman susayım diye kendimi tutmağa çalışıyorum ama elde mi?

— Yetmiş!

— Yetmiş bir!...

— Yetmiş beş!

Artık iş inada binmişti, nasıl olduysa:

— Seksen! diye haykırdım.

— Yüz!

— Yüz!

— Yüz on be!...

Solumdaki:

— Yüz elli! dedi.

Ben:

— İki yüz! dedim.

Solumdaki:

— İki yüz elli! dedi.

Bir o, bir ben... Yalnız o, birer ikişer lira arttırırken ben kapıldığım heyecandan beşer onar arttırıyorum.

— İki yüz elli bir!

— İki yüz altmış.

— Altmış bir...

— İki yüz yetmiş...

— Bir...

— İki yüz seksen!

Her arttırıştan sonra «İnşallah o da artırır da üstünde kalır» diye dua ediyordum.

— İki yüz doksan!

«İki yüz doksan bir» dese artık arttırmıyacaktım.

— Doksan bir!

Kendimi tutamıyorum ki... Elimde olmadan:

— Üç yüz!... diye haykırdım.

Arttıra arttıra dört yüzü aştık. Yanımdaki adam:

— Dört yüz doksan bir! der demez:

— Beş yüz!... diye feryadı bastım. Sanki içimden başka biri bağırıyor. Adam «Beş yüz bir» dese susacağım. Beş yüz liradan bir kuruş fazla param yok. Ne dersiniz, adam cebimdeki paramı biliyormuş gibi:

— Alın, hayrını görün! dedi.

Salonda bir sessizlik oldu. Tellâl:

— Beş kollu avize... Beş yüz liraya... Yok mu arttıran? deyince, tek tek oradakilerin hepsinin yüzlerine baktım. Helâl süt emmiş bir insan evlâdı çıkıp «beş yüz bir» diyerek beni kurtarmadı. Adamın biri dudaklarını kıpırdatır gibi oldu, belki de bana öyle geldi. Adama kolaylık olsun diye:

— Bir şey mi söyliyecektiniz beyfendi?... dedim.

— Hayır, dedi.

Sanki söylese ne çıkar... Kimsede insanlık kalmamış. Tellâl da öbür eşyaların satışında işi ağırdan alırken bu sefer çabuk çabuk:

— Satıyorum, saaat-tım! deyip kampanayı vurdu. Biraz beklesene alçak, patladın mı? Belki bir namuslu vatandaşımıza bu avize benden çok lâzımdı, ne acele ediyorsun? Öyle ya... Bir memur hemen makbuzu önüme uzattı, adımı, adresimi yazdı. Birlikte salondan çıktık. Arada kaçacak zaman bile bulamadım, he-

«Beş parmak bir değildir.»

men satış muamelesini yapıp beş yüz liramı aldılar, beş kollu avizeyi elime tutuşturdular. Benimle arttırma yarışına giren adam da yanımdaydı:

— Güle güle kullanın, iyi mal aldınız, dedi.

— İyi mal olduğunu nerden biliyorsunuz? dedim.

— Bilmez miyim, sahibi bendim, dedi.

— Kim bilir ne kadar sıkıntıda kaldınız da sattınız, yazık... dedim. Size avizenizi dört yüz seksen liraya geri vereyim.

— Kısmet sizinmiş, alamam... dedi.

— Bir türlü içim götürmüyor, dört yüz verin de alın şunu... dedim.

— Hayrını görün! dedi gitti.

Arkasından:

— Üç yüz ver ulan! diye bağırdım ama aldırmadı.

Avizeyle düştüm yola. Kelepir bir mal aldığım muhakkak ama, ev yok bark yok, ben avizeyi ne yapayım? Avizecilere götürüp satmak istedim.

— Kaça?

— Çok eder ama, ben altı yüze vereceğim.

Adamlar güldü:

— Bunun yarısini, ellişer liradan kaç tane istersen verelim, dediler.

Avize elimde kalakaldım. Akşam üzeri parkta karımla buluştuk. Karım:

— Babam, ya başımdan gidin, ya da bu heriften boşan, diyor. Bir iş bulup para kazanmağa mecbursun... dedi.

Artık ne kadar şaşırmışım ki, elimdeki avizeyi karıma gösterip:

— Hiç merak etme, dedim, yalnız biraz daha dişini sıkacaksın. Çoğu gitti azı kaldı. Sana öyle bir ev hazırlıyorum ki, baban bile şaşıracak. Bak işte, evizimin avizesini bile aldım; bak ne güzel, beş kollu...

Karım, oturduğumuz banktan kalktı, çok şaşılası bir şey söylemişim gibi yüzüme bir tuhaf tuhaf baktı. Allahaısmarladık, bile demeden gitti; gidiş o gidiş...

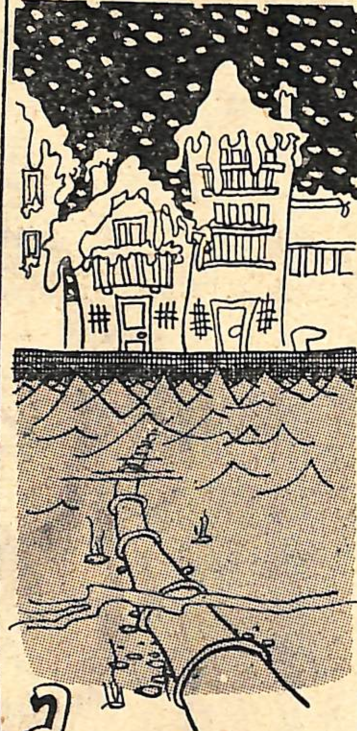
O günden beri bu avizeyi elimde taşıyıp duruyorum; koyacak, bırakacak bir yerim de yok, kimse de almıyor ki satayım, başıma belâ oldu. Yanımda taşırken oraya buraya çarpa çarpa camları, lâmbaları da kırıldı, kala kala beş kollu demiri kaldı. Hangi birine yanayım birader, o beş yüz liradan bir karnımı doyursaydım, hiç olmazsa bir bardak su içseydim, canım yanmazdı.

Kısa boylu tıknaz adama acıyarak baktım. Beş yüz lira verecek olan arkadaşıma gitmenin zamanı gelmişti. Kahveden çıktım. Yolda giderken boyuna düşündüğüm şuydu:

Nasıl oluyordu da bu kısa boylu tıknaz adamın hayatı tıpkı tıpkısına benimkine benziyordu... Bunu her halde siz de çok merak ediyorsunuz. Söyliyeyim öyleyse: Bedestene yolu düşüp arttırmayla beş yüz liraya beş kollu avizeyi alan kısa boylu tıknaz adam benden başkası değil. Aptallığımla alay etmesinler diye herkese bu olayı başka birinin başından geçmiş gibi anlatıyorum.

Aziz NESİN

Kırk Ambar

Gagarin

Küçük bir Macar köyünde, Rusların fezaya adam gönderdikleri gün elinde gazete ile bir köylü koşarak köyün meydanına gelir, bağırır:

— Duydunuz mu, Ruslar fezaya gitmişler!...

Meydanı dolduran köy halkı koro halinde sorarlar:

— Hepsi mi?

Körlük

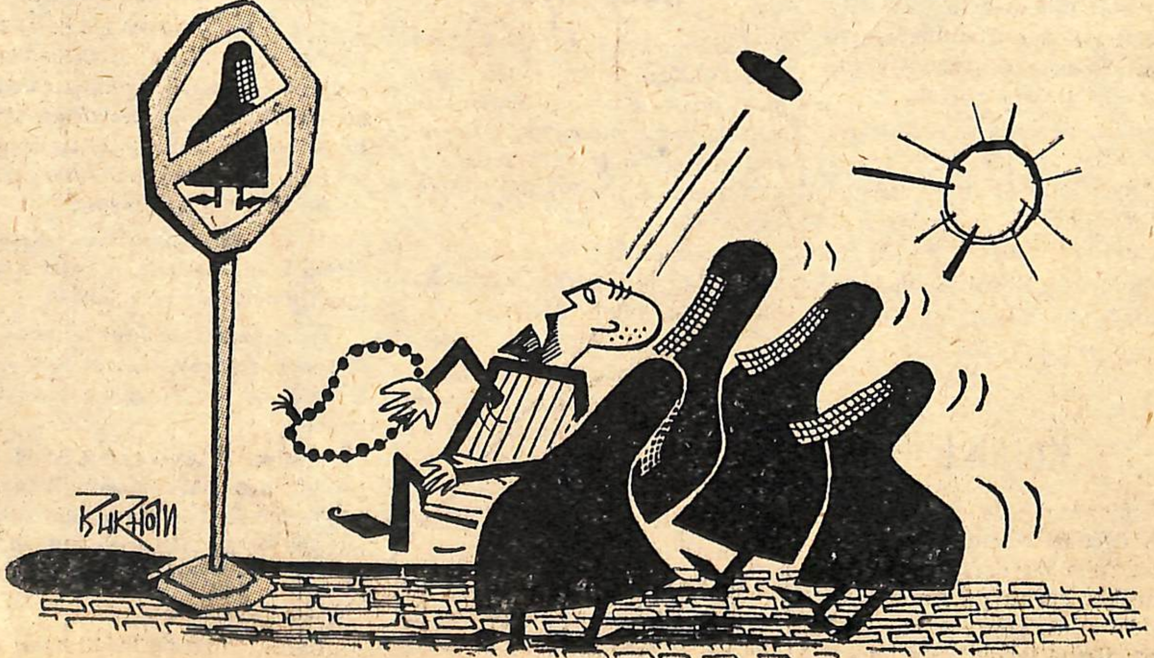
Yaşlı ve iyi kalpli kadıncağız köşe başında oturan sargılar içindeki sakat ve çarpık çurpuk dilenciye para vererek:

— Bu halinize sakın üzülmeyin dedi; düşünün ya kör olsaydınız?..

Dilenci hak verir bir şekilde başını salladı:

— Haklısınız, iki ay önce körken bana hep kalp metelikler veriyorlardı.

Ana caddelerde çarşafla gezmek yasak... (Gazeteler)

YAZISIZ

NÜKTELERLE Portreler

ERNEST HEMİNGWAY

Meşale!

Ernest Hemingway'ın da bulunduğu bir toplulukta av hikâyeleri anlatılıyormuş. Bulunanlardan biri Hemingway'e sormuş:

— Elinde meşale tutan bir kimseye vahşi hayvanlar bir şey yapamazmış. Doğru mudur?

Hemingway gülerek cevap vermiş:

— Doğrusunu isterseniz bu, meşaleyi tutanın bacaklarının kuvvetine bağlıdır!

※

Şans...

Ernest Hemingway, bir davette konuşacak, ahbaplık edecek kimse bulamadığından pek sıkılmış, kenarda ve bilhassa mânalı mânasız konuşan kimselerden uzak oturuyormuş. Bu durumu farkeden bir kadın yanına sokularak:

— Ah Bay Hemingway, demiş, burada sizden başka konuşacak kimse yok!

Hemingway, nezaketle eğildikten sonra gülmüş:

— Öyleyse siz benden şanslısınız hanımefendi!

※

Okuma yazma

İkinci Dünya Savaşı sırasında Fransız gerillacıları ile beraber çalışan Hemingway'i, gerillacılar general sanırlar. Hemingway ise onlara sadece bir yüzbaşı olduğunu söylermiş.

Gerillacılardan biri yazar'a sormuş:

— Sizin gibi akıllı ve harplerde bunca yara almış bir insan nasıl olur da yüzbaşılıkta kalır?

Hemingway işi şakaya vurmuş:

— Sebebi pek basit, okuma yazma bilmem de ondan!

※

Korku!

Hemingway, 14 yaşında iken boks dersleri almaya başlamış. Fakat daha ilk derste yediği bir yumrukla burnu kırılmış, bir müddet kendine gelememişti. Boksu ilerlettiği yıllarda bu olayı anlattığı bir dostu sormuş:

— Peki o zaman korkmadın mı? boksa devam ettin?

Hemingway, dostunun sırtını okşamış:

— Koktum, korktum ama o kadar da çok korkmadım, az korktum.

※

Sebep!

Hemingway'in boks'a merak sardığı günlerde kuvvetli bir rakiple karşılaşması gerekmişti. Maç sırasında hayli hırpalanan yazar, bir ara yediği sert yumrukla yere düşmüştü. Hakem başına gelip saymaya başlamıştı ki:

— Bir...

Der demez Hemingway yattığı yerden fırlayıp tekrar döğüşe başladı. Fakat rakip boksör nefes aldırmıyordu. Yediği yumruklarla yazar bir kaç kere yere kapaklanmış, her seferinde de güç halle kalkıp adamın üzerine atılmıştı.

Ara verilip te Hemingway köşesine çekilince menajeri:

— Sen, dedi, deli misin Allahaşkına. Ne diye hemen yerinden fırlayıp kalkıyorsun? Dokuz diyene kadar düştüğün yerde yat!

Hemingway, canı sıkkın itiraz etti:

— Yaaa... Dokuz sayana kadar yatayım da, herif istirahat etsin değil mi?

※

Samimiyet

Hemingway, karısı ile çıktığı yolculukların birinde Amerikanın şirin bir kasabasında otelde kalıyordu. Yanlarındaki dairede oturan yeni evli bir çiftle de ahbap olmuşlar, sık sık buluşup geziyorlardı.

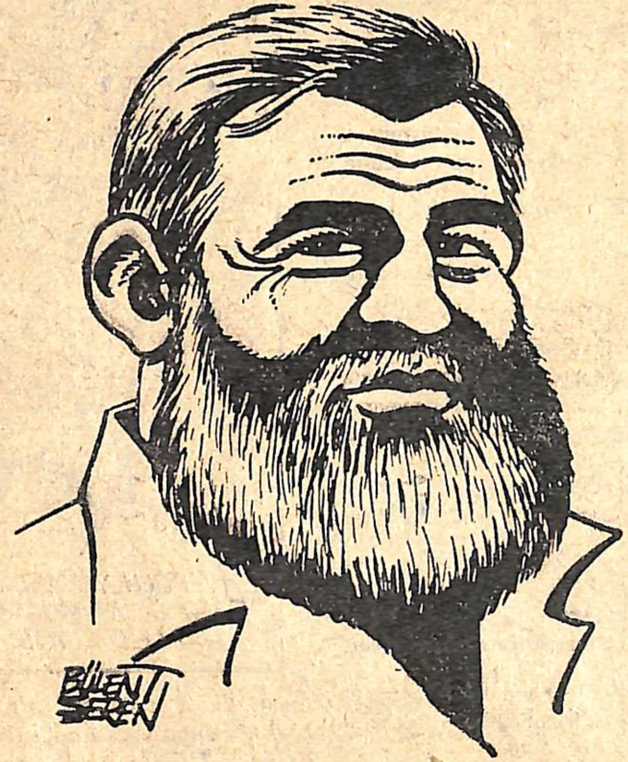
Bir sabah kasabanın çarşısına alış-veriş için çıkarken karısı, kapı önünde yolunu kesti:

— Herhalde sen de görmüşsündür. Otel komşumuz Msr. Allen işe giderken her sabah karısını öpüyor ve «Allahaısmarladık şekerim» diyor. Sen neden böyle yapmıyorsun?

Hemingway, hayret etmiş gibi başını salladı:

— Fakat nasıl olur karıcığım? Kadınla bu kadar samimî değiliz ki!

Baha ORAL

Hayatı!

«Güneş de Doğar» isimli eseriyle şöhret yapan Hemingway, 1898 de Amerika'nın İllnois eyaletinde doğmuştur. Zamanımızın ünlü yazarlarından olan ve bir müddet önce 1961 yılında hayata gözlerini yuman Hemingway, çok hareketli ve değişik bir hayat yaşamıştır.

Doktor olan babası ile birlikte çocukluk yıllarında Kızılderili yerliler arasında çok bulunan yazar, öğrenciliğinde de okulun bütün spor faaliyetlerine katılır, her topluluğa girer çıkarmış. Büyüyünce de hayatı yazarlığı yanında maceralarla geçmiştir. Harplere katılmış, Afrika'da sürekli vahşî hayvan avlarına çıkmıştır. Boğa güreşi, çok sevdiği ve büyülendiği sporlardan biri olmuş, bizzat güreşlere katılmıştır.

1.80 boyunda ve 90 - 95 kilo ağırlığında heybetli bir görünüşe sahip olan Hemingway, Cornell ve Colombia Üniversitelerinde okumuş ve Mecsiko Üniversitesinde doktor ünvanı almıştır. Birinci Dünya Harbine İtalya cephesinde katılmış ve yaralanmış, İkinci Dünya Savaşında kara, deniz ve hava harplerine katılmıştır. İspanya dahilî harbinde de Hemingway savaşmış, bir Amerikan gazetesinin muhabiri olarak İstiklâl Savaşımız sırasında Anadolu'ya da gelmiştir.

1920 de evlenen yazarın, «Kadınsız Erkekler», «Silâhlara Vedâ», «Afrika'nın Yeşil Tepeleri», «Çanlar Kimin İçin Çalıyor» isimli eserlerinden bir kısmı dilimize de çevrilmiştir.

Önce Amerikan edebiyatından başlıyarak modern dünya edebiyatını da saran «Telgrafik metod» üslûbu, Hemingway'in yazılarında başlıca özelliktir. Yazar, bu bakımdan edebiyatta bir «école» yaratan öncüler arasına girmiştir.

«İhtiyar Balıkçı» isimli büyük hikâyesi filme alındığı gibi 1957 de Nobel mükâfatını kazanmıştır. Ölümü de bir sır perdesine gömülen Hemingway'in ölümünden sonra dünya basınında pek çok yazı yayınlandı. Hemingway'in de babası gibi intihar ettiği anlaşılınca, yazarlar, bu usta romancının ölümünü eserlerinin isimleriyle anlattılar:

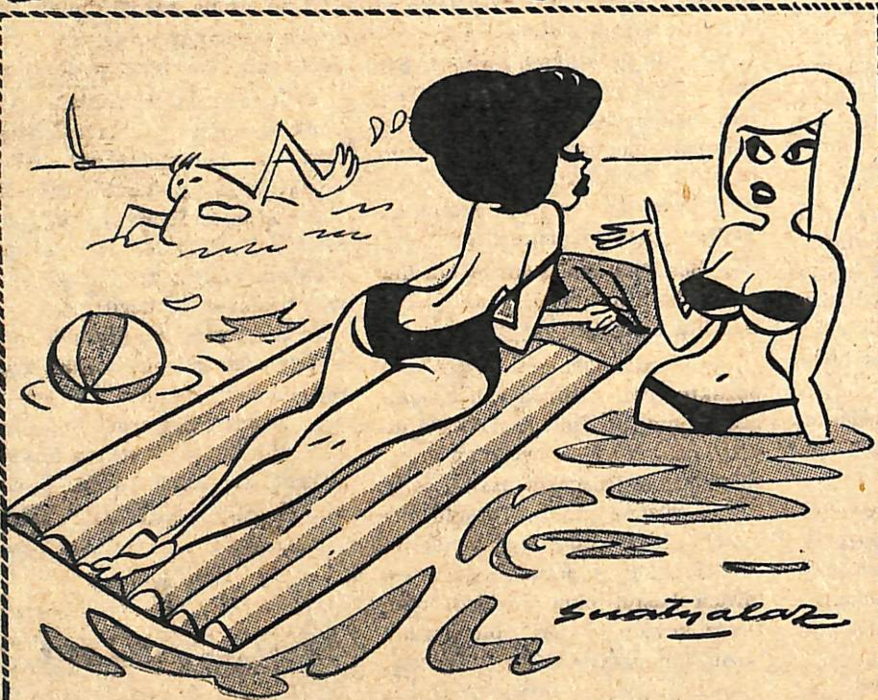
«Silâhlara Vedâ».

Karısı, cenazenin kaldırılması sırasında gözyaşlarını tutamamış:
«— Çanlar senin için çalıyor Ernest...» demişti.

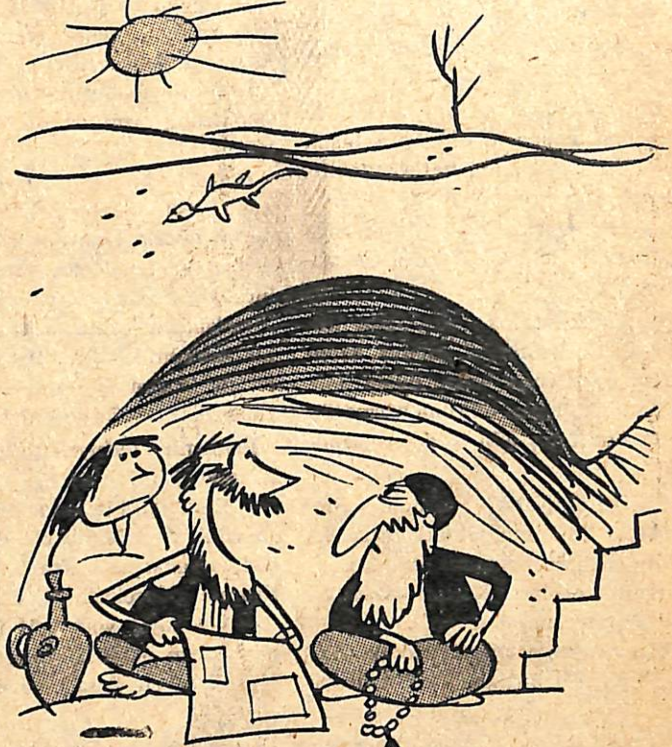

- BİR DÜNYA SAVAŞI ÇIKARSA İNSANLAR SEFİL OLACAK DİYE ÜZÜLÜYOR!

... Üçüncü Dünya Savaşı Başlarsa

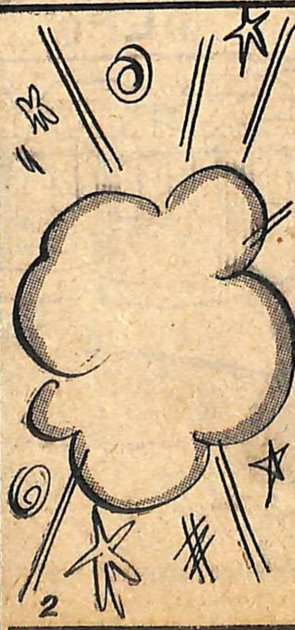

-ŞU SAVAŞ YAZ GEÇMEDEN BAŞLAYACAK DİYE ÖDÜM KOPUYOR, ŞEKERİM!..

-Yaşasın! Bir harp patlarsa dünyanın altı üstüne gelecekmiş!..

Bir Kapı aranıyor

HUSUSÎ Muhasebe Müdürü Bay Mustafa Yanılmaz, saat beşe çeyrek kala zile bastı, odacıyı çağırdı:

— Beni çıktı bil, emrini verdi... İmza filân için bekleyen varsa yarına...

Önündeki evrakı elinin tersiyle masanın öbür ucuna itti. Keşke her gün ayın biri olsa! Zamlı tarafından maaş cebe inse!

Dudaklarında keyifli bir gülümseyiş belirdi. Kapının iyice kapalı olduğuna kanaat getirdikten sonra cüzdanını çıkardı. Her zaman âlemin hesabına bakacak değil ya, bu sefer kendi hesabına baktı: Ev kirası 125, bakkala 140, kasaba 46, manava 78, hanımın terzisine 120, (hanım da çok oluyor ha!) Mahdumun Yerli Mallardan mokasenine 42 buçuk, elektrik 16 (Amma da fazla!) Müteferrik 20...

Eh, fena değil durum. Sirkeci'de babadan kalma dükkânın kirasını da aldı. Vay canına be! Çoktandır hasretini çektiği bir Beyoğlu âlemi bu gece... İncesazı da hayli özlemişti. Bir şişecik Yeni Rakı, nefis mezeler...

Yutkundu. Çiroz burnunda tütmüştü. Gözlerinin içi gülerek karşısındaki pencereye baktı. Bugün mâhut yangın duvarı bile ona sarmaşıklarla donanmış gibi iç açıcı göründü.

Kapıya ihtiyatla vuruldu. Bay Mustafa Yanılmaz silkindi. Paracıklarını hemen cüzdanına tıktı. Cüzdanını da cebine... Kaşları çatıldı, âmirane tavrını takınıverdi.

Uzun boylu, avurdu avurduna çökmüş, gırtlağı pırtlamış bir delikanlı içeri girdi. Kaza benziyordu. Ellerini maiyetvari kavuşturup boynunu bükerek güç işitilir bir sesle mırıldandı:

— Efendim, istirhamım... Valdem câriyeniz yarın ameliyat olacak da... Müsaade buyurursanız, bendeniz...

— Yani lâfın kısası yarın izin istiyorsunuz, öyle mi? Ameliyat martavalını bırak! Bak Fettah, ben yutmam... Bilirsin yutmam. Bana lolo aaah... Maaşı cebe koydun, yarın gezmeğe gidiyorsun.

Ayaktaki memurun omuzları daha düştü. Adamcağız daha büzüldü ve kekeledi:

— Tahkiki mümkün beyefendi...

Bay Mustafa Yanılmaz parmağını salladı:

— Oğlum bu yollardan biz de geçtik. Yutmam dedim ya, yutmaaam! Bana gargara ettirecek adam anasından doğmamıştır. Şu işin aslını öğrenelim izni de ona göre veririz.

Babacan bir tavırla tatlı tatlı konuşuyordu. Ancak ayın ilk günlerinde bu tavırla konuşurdu. Haftasına doğru tatlılığı derece derece kaybolur... On beşinde acılaşmağa başlar. Yirmisinden sonra neuzubillâh zehir, zakkum kesilir... Huyunu bilenler dileklerini işte onun bu eşref günlerinin eşref saatlerine saklarlar.

Delikanlı terbiyeli terbiyeli gülümsedi, itiraf etti:

— Efendim, bir kız arkadaşım yarın izinli de... Beraberce Boğazın Anadolu yakasına başka bir arkadaşı ziyarete gidecektik de, efendim...

— Ha şöyle yola gel! Bana yutturamazsın dedimdi ya, nasılmış?... Alimallah ben, kara gecede kara taş üzerinde yürüyen kara karıncayı sezerim!

Mantara basmadığından memnun, yerinden kalktı. Şapkasını giyerken:

— İstediğin izni verdim, dedi... Ama bir şartla: Mustafa Yanılmaz'ın yanılmaz olduğunu unutmıyacaksın!

Mustafa Yanılmaz, çalgılı gazinoda masasını hazırlamakla meşgul garsona da zılgıdı peşin verdi:

— Bana bak! Testi kırılmadan tokatı atmak âdetimdir. Şunu aklına koy: Ben mantara basar takımdan değilim. Şişeyi devirdi, bey sarhoş oldu diye hesabı şişirmece yok!

Aklına karısı geldi. Zihninde hazırladığı yalanı, meyhaneden telefonla mahallelerindeki bakkal vasıtasiyle karısının kulağına sarkıtıverdi: Bir ahbaba dâvetliymiş. Gece şehirde kalacakmış. Evde beklemesinlermiş. Bu iş bittikten sonra vicdan rahatlığıyla masasına döndü! Yedi içti, saz dinledi. Saat on ikiye çeyrek kala garsonun dayadığı hayli dolgun hesap puslasındaki yedi buçuk liralık hilenin iki buçuğunu yutmadı... Yayvan yayvan homurdandı:

— Ben mantara basmam dedim ya... Düzelttir hesabı, al o iki buçuk lira bahşişi...

Meyhaneden çıkarken niyeti iyice bozuktu. Eve telefonla haber iletip gece dönmiyeceğini söylerken de niyeti bozuktu ya... Beyoğlunun yan sokaklarına dalacaktı. Fakat serin rüzgâr yüzüne çarpınca başının dumanı dağıldı. Yıldızlı berrak bir gece... Kadıköy vapurunun güvertesi birden hasret olup büyüledi onu. Deniz kokulu rüzgârı bir bardak buzlu limonata gibi içmek istedi. Ama gelgelelim; iskeleye vardığı zaman vapur Sarayburnundan kıvrılıyordu. Etrafına bakınırken motörcülerin haykırdığını duydu.

Ve motor, Bay Mustafa Yanılmaz'ı vapurdan yarım saat sonra menziline ulaştırmıştı.

Bay Mustafa Yanılmaz, son tramvaydan yarım saat sonra tek kat kübik evinin önüne varabildi.

Cebinden anahtar külçesini çıkardı. El yordamıyla deliği buldu; Yale'yi kilitte çevirdi. Kanat açıldı. Bay Mustafa Yanılmaz, bu ânî dönüşüyle karısını sevindireceğini hesaplıyarak ayaklarının ucuna basa basa ve yalpalaya yalpalaya karanlıkta sofayı geçti. Yatak odasına yürüdü. Kanadı açtı. Komodun üzerinde gece lâmbası yanıyordu. İki kişilik tahta karyolada, yanyana iki baş yatıyordu. Dikkat etti aynı yastıkta iki baş!

Bay Mustafa Yanılmaz, alt dudağını ısırdı. İçin için söylendi:

«— Hay Allah müstahakkını versin bu anahtarların! Her kapıya uyuyorlar. Başkasının evine girmişim. Uyuyan karı kocayı uyandırmadan tüymeli!...»

Yine usulla sokağı buldu. Yumruklarını kalçasına dayadı Evinin karşısında durup uzun uzun baktı:

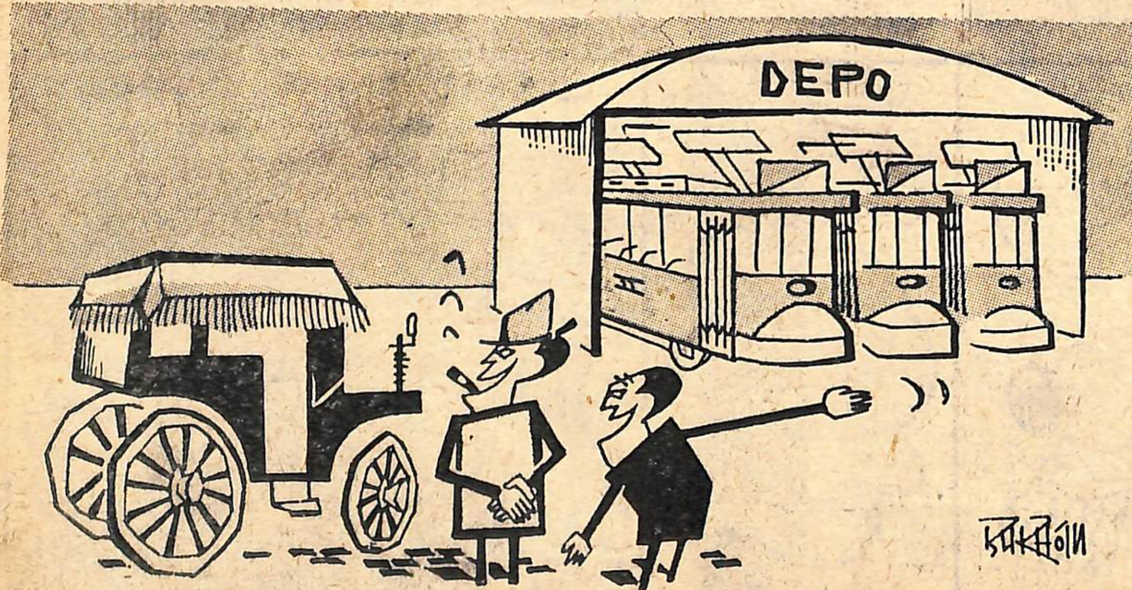
— İyi ama bu ev benim ev, yahu! Ama nasıl olur yataktaki karı koca? Biri iki görmedim ya?. (Güldü) Haydi âşığı var de bakalım. Âşığı var da karım bana yutturuyor de bakalım!... Benim mantara basmıyacağımı bilmez mi?... Öyleyse burası benim evim değil!

Ve iki parmağının arasında mâhut anahtar, mahallenin bütün kapılarını bir bir yokladı. Horozlar ötüyor, tanyeri ağarıyordu. Bay Mustafa Yanılmaz, yorgunluktan bitap hâlâ kendi kapısını arıyordu.

Nihâl KARAMAĞARALI

※

Bir Amerikan firması bizden fayton alıyor... (Gazeteler)

— Mister, bir tane de tramvay ister misiniz?

Merihe Seyahat

İki arkadaş arasında:

— Ne o? Hazırlık mı?

— Evet, Merihe gidiyorum.

— Neyle gidiyorsun?

— Füze postası ile!

— Fakat böyle bir şey yok daha...

— Karım hazırlanıncaya kadar, o da olur!..

Yüzme!..

On iki yaşında Kaya, on sekiz yaşındaki ablası Ayten ve dadıları Gülter kalfa Florya'ya giderler.

Kaya, hemşiresini gösterir:

— Dadı, bak... Ablam ne güzel yüzüyor!.

— Ya, çok gözel yüzüyo, küçük beyim...

— Halbuki ikimiz bir günde denize girdik, o öğrendi, ben öğrenemedim... Neden?

— Neden olacak yavrum, tabiî bu genç beyler Ayten ablanı bırakıp da sana yüzme öğretecek değiller ya!..

Bir YILBAŞI GECESİ

YAZAN: PEYAMİ SAFA

Çizen: BÜLENT SEREN

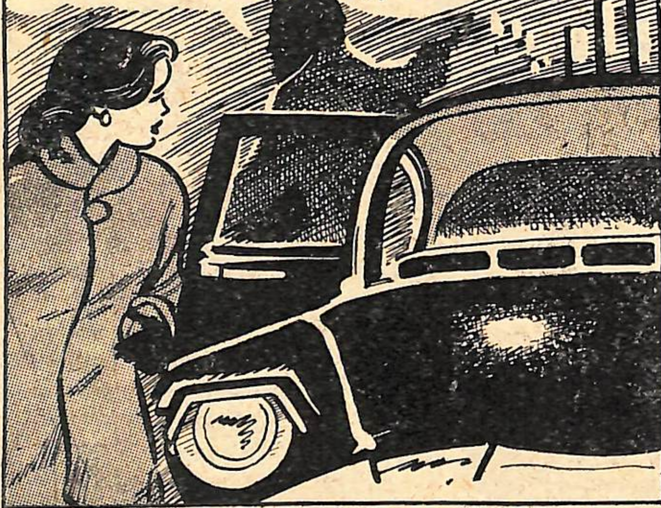
3

FOYAM MEYDANA ÇIKMADAN EVVEL, HERŞEYİ İTİRAF EDİP, BİR ŞAKA YAPTIĞIMI, HAKİKİ FERHAN BEY OLMADIĞIMI KIZA SÖYLESEM, İYİ OLMAZ MIYDI ACABA? OTOMOBİL İKİMİZİ SON HIZLA GÖTÜRÜYORDU...

KADERİN HOŞ BİR OYUNU... BENİM DE NETİCESİNİ MERAKLA BEKLEDİĞİM MACERAYI YARIDA BIRAKMAK İÇİN CİDDİ BİR SEBEP YOK... ŞİMDİ HALAMIN KASVETLİ EVİNE GİDİP ONUN HAYATINA AİT BİR SÜRÜ MANASIZ HİKÂYE DİNLEMEKTENSE... BİRKAÇ BASAMAK MERMER MERDİVENİ ÇIKTIM VE KAPIYI ÇALDIM.

DEVAMI VAR

BEŞ Genç Kız

Yazan: RONA JAFFE
Çeviren: GÖNÜL SUVEREN

— 3 —

Caroline güldü:

«— Radcliffe'den mezunum. Hakikaten de İngiliz edebiyatı okudum.»

«— Yazı İşleri Müdürü olmayı kolay bir şey zannediyorsun galiba.»

«— Sekreterliğin bile kolay olduğundan emin değilim.»

Miss Farrow onun alay edip etmediğini anlamak istermiş gibi dikkatle yüzüne baktı. Caroline sâkin, hiç korkmamış gibi bir tavır takınmağa çalıştı.

Nihayet Miss Farrow, «Benim sekreterliğimi yapmak hakikaten kolay değildir,» dedi.

«— Asıl sekreteriniz tutuluncaya kadar elimden geleni yaparım.»

«— Şimdi ne kadar alıyorsun?»

«— Haftada elli dolar.»

«— Hiç tecrüben yok demek.»

«— Evet. Sekreterlik kursundan yeni mezun oldum.»

«— Hususî sekreterler burada altmış dolardan çalışmağa başlarlar. Yükselmek arzusunda mısın?» Caroline hayretle kadının yüzünde beliren nefret ve itimatsızlık ifadesine bakıyordu.

Nâzik bir tavırla, «Muhakkak ki altmışbeş dolar, elli dolardan daha iyi,» dedi.

Kadının yüzündeki itimatsızlık kaybolur gibi oldu. «Henüz hususî sekreter bulamadım. Belki buna lüzum kalmaz. Bakalım... Daktilon düzelecek mi?»

Caroline kendi kendine, «Omzumun üzerinden bakmadığın takdirde ilerler,» dedi. Sonra Miss Farrow'a döndü. «Masamda mektuplar var, onları imzalar mısınız? Şimdi getiririm. Başka bir emriniz var mı?»

Miss Farrow hafifçe güldü. «Hayır. Başka birşey yok.»

Akşam üzeri de sabah gibi çabucak geçti. Miss Farrow arka arkaya birbiriyle alâkası olmıyan emirler veriyor, Caroline de elinden geldiği kadar bunları yerine getirmiye çalışıyordu...

Genç kız ne istediğini de pek iyi bilmiyordu. İyi bir iş, evet... Fakat Mary Agnes gibi olduğu yerde saymayı da arzu etmemekteydi. İkisinin arası birşey iyi olurdu. Fakat genç kız iş dünyasının zannettiğinden daha da karışık olduğunu anlamağa başlamıştı. Şu anda yaptığı işten memnundu. Fakat bu da yeni olmasındandı, bir iki hafta sonra muhakkak ki bıkacaktı. Kafası daha yaratıcı bir iş istiyordu. Daha da mühimi iş kendisini sıkmağa başlar başlamaz Eddie'yi, o eski saadeti düşüneceğini biliyordu. Halbuki o buraya bütün bu düşüncelerden kaçmak için gelmişti.

Beşe çeyrek kala Miss Farrow odasından çıktı, eldivenlerini giymekle meşguldü. «Masamda bir rapor var,» dedi. «Bunu daktiloda yaz. Bugünlük bu kadar. Allahaısmarladık»

«— Gülegüle Miss Farrow.»

— Daha da neler?» Mary Agnes haklı bir hiddetle homurdanmağa başlamıştı. «Yazı İşleri Müdürleri içinde raporunu daktiloda kendisi yazmayan bir o var. Herhalde tırnaklarının bozulmasından korkuyor.»

Caroline gülerek Miss Farrow'un odasına gitti. Dışarıda karanlık basmıştı artık, Caroline perdeyi açarak bir an ışıklar içindeki şehre baktı. Bütün bu dört köşe ışıklar büroların pencereleriydi. Her ofiste de kendisi gibi bir sürü kız vardı: Memnun veya kederli... Sükutu hayale uğramış... Canı sıkılmış... Heyecanlı... Hepsi de telâşlı daktilo makinelerini kapatmaktaydılar... Zira biraz sonra sevdikleriyle buluşacaklardı... Fakat bir kısmı da acele etmiyordu, zira evlerinde onları yalnızlık ve karanlık bir gece beklemekteydi. Birdenbire boğazına bir şey tıkandı Caroline'in, yutkunamıyordu. Pencereden dönerek Miss Farrow'un masasından kâğıtları aldı.

Kadının raporu beş sayfaydı, en üstteki kâğıdın tepesinde, «Derby Kitapları - Tenkit» yazılıydı.

Caroline, Miss Farrow'un kocaman yazısıyla doldurduğu kâğıtları merakla okudu. Kadının okuduğu kitaba hayran olduğu belliydi.

«Üslûp fevkalâde... Mevzu başından sonuna kadar beni sürükledi...» Caroline raporu çabucak daktiloda yazdıktan sonra, bahsedilen kitabın üstüne iliştirdi. O sırada St. Patrick Katedralinin çanları çalmağa başlamıştı. Saat tam beşti.

Mary Agnes odanın kapısını açarak, içeri baktı. Sırtına paltosunu giymiş, eline de çantasını almıştı. «Allahaısmarladık, Caroline.»

«— Güle güle.»

«— Bütün geceyi burada geçirme.. Hah, hah!» Mary Agnes elini sallıyarak çekildi.

«— Mary Agnes!»

Genç kız döndü. «Efendim!»

«— Bu kitabı eve götürüp, okusam, yarın getirsem birşey olur mu?»

«— Bunu boş zamanında, evinde mi okuyacaksın?»

«— Bu kadar güzel bir kitabı daha basılmadan okumak çok hoş olurdu.»

Mary Agnes hayretle ona baktıktan sonra omzunu silkti. «İstediğin kitabı al. Şu çekmede büyük, kırmızı zarflar var.»

«— Teşekkür ederim.»

«— Bir şey değil. Allahaısmarladık.»

Mary Agnes kapıyı kapadı. Caroline zarf bulmuş, kitabı içine koyuyordu. Sonra eşyalarını alarak asansöre gitti. Beşi beş geçe sekreterlerin odası, sanki alârm verilmiş gibi birdenbire boşalıvermişti. Sadece holün ilerisinde bir odadan bir daktilonun sesi aksediyordu. Upuzun bir gün de sona ermişti artık. Caroline ilk defa o zaman ne kadar yorulmuş olduğunu anladı. Asansörle aşağı inerken, Miss Farrow'un onu Mary Agnes'in söylediği gibi hiç kimseyle tanıştırmamış olduğunu da hatırladı. Hoş, bu da mühim değildi. Neticede kızların çoğunun ismini öğrenmişti. Eve gidince de kitabı okuyacaktı... Heyecanla zarfı koltuğunun altına iyice sıkıştırarak, beş yirmi trenine yetişmek için acele acele yürümeğe başladı.

2

APRIL

New York'un çehresi durmadan değişir. Binalar yıkılır, yerlerine yenileri yapılır, sokaklar tamir edilir, genişletilir. Etrafta daima üstlerinde, «Affedersiniz! Büyüyen New York'a yol açmağa çalışıyoruz,» yazılı levhalar görülür. New Yorklular ise apartman haline sokulmuş eski binalarda yaşarlar. Bunlar iki, üç odalı dairelere ayrılmışlardır. Fakat ilânlarda bunlardan şirin bir şekilde, «Bir buçuk odalı, iki buçuk odalı daireler...» diye bahsedilir. Bu buçuklar ya banyodur, ya mutfak. Salı günü saat yedide uyanan April Marrison da böyle bir buçuk odalı bir dairede oturuyordu. Oraya yeni yerleşmişti zaten.

Dairesi ev sahibinin «kış bahçesi» dediği, aslında içine paslanmış demir sandalyeler yığılmış, ağaçlı küçük bir avluya bakıyordu. Üçüncü katta olan apartman, büyük bir oda, gündüz dolap halini alan bir yatak, yine başka bir dolaba yerleştirilmiş bir mutfaktan ibaretti. Yatağın yayının biri dışarı fırlamıştı, bu yüzden de genç kız bir cenin gibi kıvrılarak uyumaktaydı. Maamafih bu yay genç kızı rahatsız etmiyordu. Zira April son derecede sıhhatliydi. Apartmanda uydurma bir duş tertibatı bulunan bir banyo ve oldukça geniş bir de gardrop vardı.

O ocak sabahı saat çalar çalmaz April hemen yatağından fırladı. Zira bir gün evvel işe ilk defa başlıyacak olmasına rağmen saati kurmayı unutmuş ve Fabian'a ancak öğleyin gidebilmişti. Ayni felâkete bir daha duçar olmak niyetinde de değildi.

Kahve yapmak için su ısıtırken, genç kız senelerdenberi unutmuş olduğu bir şarkıyı söylemeğe başladı. Ana mektebinde öğrendiği bir şarkıydı bu. Artık doğduğu şehirde, Springs'de kalan iki ablası evlenmeden evvel ana mektebinde öğretmenlik etmişlerdi. April öğretmenlik yapmak istemediğini, tiyatro mektebine gideceğini söyleyince de bütün aile genç kıza gülmüştü. Ona, «Hollywood'a gitmeyi isteyen altın saçlı bir sürü genç kız var,» demişlerdi. «Mektep piyeslerinde başrollere çıktın diye muhakkak meşhur bir artist olman mı lâzım? Aklın varsa sen bu sevdadan vazgeç.» Fakat babası, «Niçin olmasın?» demişti. «April neden artist olmasın?» Fakat babalar en küçük kızlarını daima çok severler.

Genç kız lisede diksiyon, bale ve şan dersleri almış, aileyi yatıştırmak için de steno ve daktilo öğrenmişti. Mezun olunca babasiyle annesi ona New York'a gitmesi için bir tren bileti almış, ayrıca da beş yüz dolar vermişlerdi. Parası bitinceye kadar New York'ta kalacak ve istediklerini yapacaktı. Gezecek, müzeye, tiyatroya gidecek, annesinin evlendikten sonra Brooklyn'e yerleşen mektep arkadaşını ziyaret edecekti. April New York'a Şükran Günü geldi ve bütün bu işleri de yaptı. Hem de tam üç gün. Dördüncü gün ise yeni bir müzikli komedi için genç kızlar arandığını bir gazetede okudu... Hemen tiyatroya koştu, salonda belki beşyüze yakın kız vardı. Sırası gelince nâzik bir şekilde kendisine haber göndereceklerini söylediler. Tabiî haber filân gönderen olmadı. İkinci haftanın sonunda ise April bu defa da kız şarkıcılar arayan bir yere müracaat etti. Fakat, buradan da bir netice alamadı. İsabet de olmuştu; zira, annesiyle babası revülerde çalışan kızların şunun bunun metresleri olduğuna inanırlardı.

Ne yapacaktı şimdi? Beşyüz dolar suyunu çekmeğe başlamıştı. Tabiî... Dayanamamış bir şişe parföm almış, güzellik enstitüsüne gitmişti. Üstelik durmadan da taksiye binmişti. Ya parkta atlı arabayla dolaşması. Kısacık bir gezintinin o kadar pahalı olacağı kimin aklına gelirdi?

Fakat genç kız bir tek şeye karar vermişti, artık metroya binecek, otomatda yemek yiyecek, bir mağazada satıcılık yapacak ve... New York'ta kalacaktı. Oteli pahalı bulduğu için, bir apartmana taşındı.

(Devamı var)

PEHLİVANI TATLI BİR İKİ SÖZLE YUMUŞATAN POLİS MEMURU, BİR HADİSE ÇIKARTMADAN KARAKOLA KADAR GETİRİR...

KARA İBRAM LÂUBALİ BİR TAVIRLA KOMİSER OSMANIN ODASINA GİRER.

KOMİSER OSMAN, MESLEĞİ İCABI ÇOK ADAM GÖRMÜŞ, ÇOK TECRÜBE EDİNMİŞTİ. KİME, NASIL DAVRANILACAĞINI, NASIL KONUŞULACAĞINI İYİ BİLİRDİ. PEHLİVANA OTORİTER VE KABA BİR TONLA HİTAP EDER...

PATATES Şövalyeleri

— 25 —

— Siz bilhassa ilgi çekici insansınız, dedi. Söz gelişi, çarşamba günü öğleden sonra, saat beş sularında gelirseniz, sizinle Grand Mog salonunda bir kere daha görüşmekten pek memnun kalırım.

★

Clotilde, Giorgino'yu tekrar görünce, içi lüp lüp ederek:

— Ne oldu bakalım? diye sordu.

Seninki etekleri zil çalarak:

— Her şey pek yolunda gidiyor, dedi. Grand Mog salonunda gene görüşeceğiz, saat beşte. Ben ömrümde böylesine cana yakın insan görmedim.

Clo, alık alık ona baktı.

— Ayol sen kimden bahsediyorsun? diye sordu.

Giorgino:

— Kontesten, dedi.

— Hangi kontesten?

— Kaçakçı kontesten.

Clo Giorgino'nun boyunbağına asıldı:

— Söylesene bana, mösyö Dublè neredeymiş? diye tehdit edercesine bağırdı.

— Ha, mösyö Dubè mi? Delikteymiş. İçiniz rahat etsin, Clo. Doğru bu: delikteymiş.

Delfino olanca hızla New-York'a süzüldü. En sonunda Clo rahata erdi. Ne de olsa Fil, demek artık tehlikede değildi; polisler arasında, kaçakçılar arasındakinden daha az, başı belâya girerdi. Şimdi Giorgino'nun aşka tutulmak üzere olduğu belli idi.

Clo, hafif sesle:

— Ümit ederim beni bu durumda artık yalnız bırakmazsın, değil mi? dedi.

Fakat Giorgino'nun kulağında hâlâ o güzel kaçakçının büyülü sözleri vardı ve kimi noktaları anlamak kudretinde değildi.

— Clo, dedi, çarşamba günü, saat dört otuza kadar yanında kalırım, saat tam dört otuzda ayrılacağım, çünkü traş olmam gerek.

New-York'a gelince Clotilde, işte 8 Haziran 1885 gecesinde, üç kafadarın pencereden sıvışmış olduklarını öğrenmek için, su gibi para harcadı. Giorgino kendisine meseleyi çıtlatınca, Clotilde açıktan açığa üzülmüş göründü.

Ve nasıl oldu da, Clotilde ile Filimario madam Thomson'un suvaresinde karşı karşıya gelebildiler, diyeceksiniz?

Kader mi?

Evet, kader işte; hem o kadar ki kader Clotilde'i çağırıyordu.

★

Şimdi o güzelim gecenin üzerinden beş gün geçmişti. Filimario'nun izleri hakkında Clotilde boşuna New-York'un bütün ajanlarına haber salmıştı.

Üç iğne bir saman balyasında nasıl kaybolursa, üç asilzade de öyle kaybolmuşlardı şehirde. Ama Clotilde içten içe ümitleniyordu ve bu aşağıdaki delilin ispat ettiği gibi elinde ip uçları vardı.

14 Haziran sabahı, kontes de la Sierra'nın güzel meziyetleri üzerinde Giorgino'nun sayıp döktüğünü dinlerken, oda hizmetçisi bir ziyaretçinin geldiğini bildirdi. Pio Pis idi bu.

Pis:

— Üç gündür sizi bütün otellerde arayıp taradım, dedi. Allah'a şükür, buldum, en sonunda!

Clotilde artık neşeli görünmüyordu.

Ellerini çırparak:

— Sayın mösyö Pis, dedi, maaşınızı iki misline çıkarıyorum.

Giorgino böyle hallerde süt dökmüş kedi gibi durur ve bir köşede oturup kalırdı. Ama şu anki olağanüstü bir tepki yaratıyordu:

— Beni mazur gör Clotilde, dedi, bu iki maaş uydurması da ne oluyor?

Clotilde gülerek:

— Ah zavallı Giorgino! diye karşılık verdi. Sana Pis'nin düşman kampında bizim delegemiz olduğunu söylememi şmiydim? Kurban üzerinde sonuçlara varmak için elimde hiç kimse olmasaydı, muzipliğin ne faydası olurdu?

Söylemediği nokta, Pis'nin Fil'in korunmasını sağlamaktan başka bir işle görevlendirilmiş olması idi.

Pis:

— Bess'e varınca, ne idüğü belirsiz Ketty adlı biri tarafından yürütülen yaman bir çetenin ellerine düştük, dedi ve bu ne idüğü belirsiz Ketty, diye devam etti, mösyö Dublè'ye tesadüfen yaktı abayı...

Clotilde ateş aldı. Kalbi küt küt atarak:

— Nevaslippe'e ne zaman dönmek niyetinde? diye sordu.

— Söylemesi güç. Mösyö Dublè'nin cebinde metelik yok, şu afyon dalgası bitince...

Clotilde gülmeğe başladı:

— Siz ne diyorsunuz? Mösyö Dublè, daha bir ay önce, annesinden altı yüz milyon mirasa kondu.

— Mirasa konmadı, mirasa konmak niyetinde de görünmüyor. Ortada Hintyağı işi var.

Clotilde gözlerini iri iri açtı:

— Hintyağı mı? diye sordu.

Pis bu meseleyi olduğu gibi anlatınca, Clotilde bir zafer çığlığı kopardı:

— Hiçbir şey kaybolmamış! Harikulâde şey bu! Bana meseleyi iyicene anlatınız bakalım, mösyö Pis. Olanı biteni öğrenmek istiyorum.

★

İşte, her şey şimdi ortada idi; artık kaderden söz açılamazdı: Clotilde kaderi ele geçirmisti ve her olay, uzun sözün kısası, Clotilde'ce düzenlenmişti.

Artık Clotilde ile Filimario'nun karşılaştıkları madam Thomson'un salonuna dönelim.

O akşam, Madam Thomson'un kabul töreni doğrusu muhteşemdi. Bir yığın kodaman ve takıp takıştırmış bir yığın kadın vardı. Pis ile Sett pek hoş dolap çevirdiler ve candan sevgi toplamış oldular.

Filimario o gece Mercédès de la Sierra'ya takdim edilmiş oldu ve salonun gerçekten korkunç havası kontesin sinirlerini pek bozduğundan bizimki, kadını terasa kadar çıkarmak şerefini gene elde etti.

Tek başlarına kalınca Filimario güzel sarışına:

— Ayol Ketty, ne şeytanlık yapıyorsun gene burada? diye sordu.

Ketty:

— Fil, dedi, nasıl çıktın kodesten? Neden saat sekizde aşağıya inmedin? Arabacı çekip gitmiş; korkmuş.

Bizimki inatla:

— Paçamı iyi kurtardım, dedi. Ya sen, sen ne arıyorsun burada?

— Fil, Fil'ciğim, görmüyor musun? İspanyol kontesliği yapıyorum.

— Sen de mi ajan tarafından gönderildin?

Doya doya, dertleştiler. Bundan sonra Ketty, şimdilik, sekiz gün önce rastlanan bir yabancı hesabına «iş gördüğünü» bildirdi.

Fil:

— Afyon dalgası mı? diye sordu.

— Yooo, dedi Ketty.

— Dolandırıcılık mı?

— Hayır, evlenme dalgası.

Fil çenesini oynatarak:

— O halde ciddî, dedi.

Derken, iki öpücük arasında, sevgilisinin dakikadan dakikaya türlü kılığa girdiğini söylediği için Ketty'yi salona götürdü. Artık gene cümbüşün uğultulu dalgalarına karıştılar ve tâ ki Ketty:

— Fil, şuraya bak: Madam Thomson'la konuşuyor, deyinceye kadar dansettiler.

Fil gösterilen yöne baktı ve Madam Thomson'un yanında dev gibi ve pek göze batıcı bir adam gördü; karalar giymiş genç bir kız koluna asılıyordu adamın.

Ketty:

— Bu benim tipim, dedi.

Dans sona ermişti ve Ketty Filimario'nun kollarından sıyrıldı.

— Gel, Fil, seni tanıştırırım. Sen küçükle dans edersin, ben de büyükle geçerim dalgamı. Boş ver, bana yeğenlerinden biriyle geldiğini söyledi.

İri yarı adam karşısında Ketty'i görünce, gözleri ölçüsüzcesine açıldı ve şimdi sahne - ultra-tez - şöyle oldu:

Mösyö Beden (şaşkın) — Kontes, bu ne tesadüf!... Müsaade edin de size matmazel Clotilde Troll'ü takdim edeyim... Clotilde, işte size durmadan bahsettiğim kontes de la Sierra...

— Hey coni, benim de resmimi çek!...

(Devamı var)

BİR FIKRA ANLATIR MISINIZ?

— *Resmim çok çıktı gazetelerde, mecmualarda. Bir de karikatürümü yayınlayın bakalım.*

Fatma GİRİK

İş bilen!

İhtiyar serseri, şehir civarındaki evlerden birinin kapısına geldi. Çok öfkelenen evin hanımı kendisine çıkıştı:

— Böyle dilencilik edeceğinize şehirde bir iş bulup çalışabilirsiniz.

Serseri, kadına hayran, hayran bakarak:

— Evet hanımefendi. Siz de bu güzelliğiniz ve sevimliliğinizle pekâlâ bir filmin baş rolünü oynıyabilirsiniz ama görüyorum ki ev hanımlığını tercih ediyorsunuz.

Kadın tatlı bir gülümseme ile:

— Haydi, dedi, içeri gelin de size yiyecek bir şeyler vereyim.

— *Üç filmde rol aldım. Yakında yeni anlaşmalar yapmak üzereyim. İlk tecrübem gazeteciler azıcık yalancı oluyor.*

Sevda SEL

Mahzur!

Delikanlı gece yarısı ayrılırken, kızı öpmek istedi. Bunun üzerine kız itiraz etti:

— Olmaz. Beni daha hiç kimse öpmedi, sen de öpemezsin.

— Ne mahzuru var sanki?

— Ne mahzuru var olur mu? Sonra sabahleyin başım ağrıyor.

Hesap tamam

Amerikalı siyonistler, memleketimizdeki bir havra hahamlarına bir mektup yazmışlar, 30 bin dolar da para yollamışlardı.

Amerikalılar bu mektuplarında şöyle diyorlardı:

«— Bu parayı kasabanızdaki aç ve çıplak yahudilere dağıtınız ve neticeyi de bize bildiriniz.»

Havranın üç hahamı, bu otuz bin doların değer bilmeyen ellerde heder olmasına kail olmadılar.

Plân şuydu:

Üçü de tam 24 saat ağızlarına bir lokma bir şey koymadan aç beklediler.

24 saat sonra üçü de anadan doğma çırıl çıplak soyundular. Moizle Salamon; Mişonu huzurlarına aldılar:

— O! dediler, sen çırıl çıplakmışsın öyle mi? Yoksa karnında mı aç?

— Evet, ben hem çıplağım. Hem de 24 saattir kursağıma bir lokma yiyecek girmedi.

— Vah vah! Al şu 10 bin doları da üstüne elbise yap. Karnını da doyur.

Daha sonra Salamonla Mişon da ayni şekilde huzura celbedilipi fadeleri alındı. Onlara da onar bin dolar verildi.

Amerikaya da gerçeklere uygun bir cevap yazıldı.

Zafer KUTLU

Milletler Gülüyor

Görmedin mi?

Marilyn Monroe son zamanlarda çok endişeli günler geçiriyor, bir zamanlar kendisi için yanıp tutuşan erkeklerin şimdi onu hiç beğenmediklerini sanarak üzülüyordu. New-York'ta, böyle sıkıntılı günlerinden birinde kaldığı otele döndü, banyoya girdi; perdesi açık olan banyo dairesinin camını, dışarıya kurulmuş bir iskele üzerindeki adam silip parlatıyordu. Marilyn baygın baygın gülümsedi, adam oralı olmadı; bu sefer kollarını kaldırıp blûzunu çıkardı ve attı, yine işçi oralı değil; eteğini jüponunu ayni şuh hareketlerle çıkardı, fakat nafile... Nihayet Marilyn sütyenini de çıkardı, lâkin adam işine devam ediyor ve hiç aldırmıyordu. En sonunda sabrı tükenen Marilyn cama koştu, eliyle tıkırdattı.

Karşısında çırılçıplak, şâhâne kadına, bu defa camcı gözlerini çevirmeğe tenezzül etti ve öfkeyle bağırdı:

— Ne oluyor demindenberi? Hiç cam silen adam görmediniz mi ömrünüzde?..

YAZISIZ

Bikini

Kızlar arası bir yüzme yarışı yapılıyordu. Hakem yarışçılardan birine yaklaştı:

— Gerçi dedi; rahat yüzebilmek için mayonun rahat olması istenir ama, sizin mayonuz...

Genç kız hakemin sözünü kesti:

— Mayomun beyaz oluşuna itiraz ediyorsunuz sanırım, ama merak etmeyin şimdi suya girince bu beyazlık geçecek. Mayomu dün akşam pudriyerimin içine koymuştum da...

Mahkûm

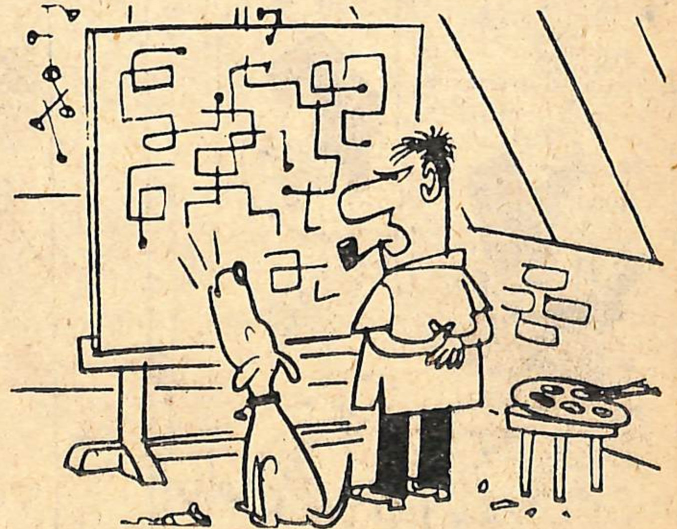
Mahkûm asılacağı ağacın altına getirildiği zaman, aşağıda köpüre köpüre akan ırmağa dehşetle baktı ve:

— Beni burada mı asıyorsunuz? dedi.

— Evet! dediler...

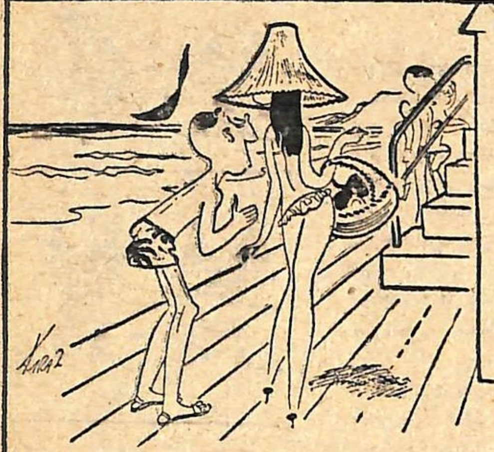
Adamcağız tekrar nehre baktıktan sonra:

— Aman, diye yalvardı; o halde boğazımdaki ilmiği sağlam düğümleyin, zira ben hiç yüzme bilmem!...

Ressam — Susss!... Sana fikrini soran yok!...

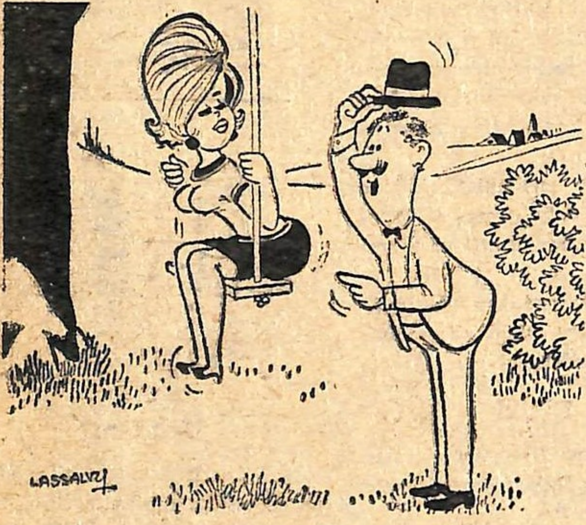
Dünya KARİKATÜRLERİ

—AAAA, SEN MİYDİN KARICIĞIM ?

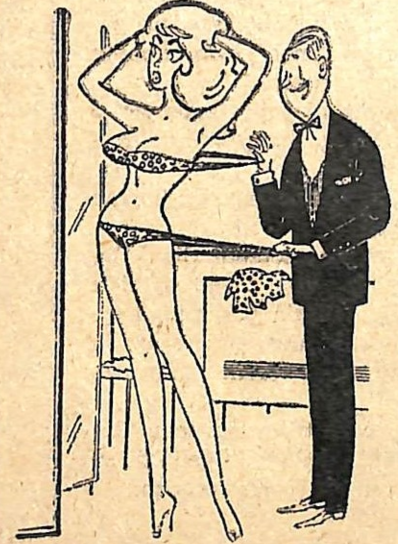
—ÇOK ZAYIFLADIM DOKTOR... GEÇEN GELİŞİMDE KORSEMİ ZORLA SİZ İLİKLEMİŞTİNİZ...

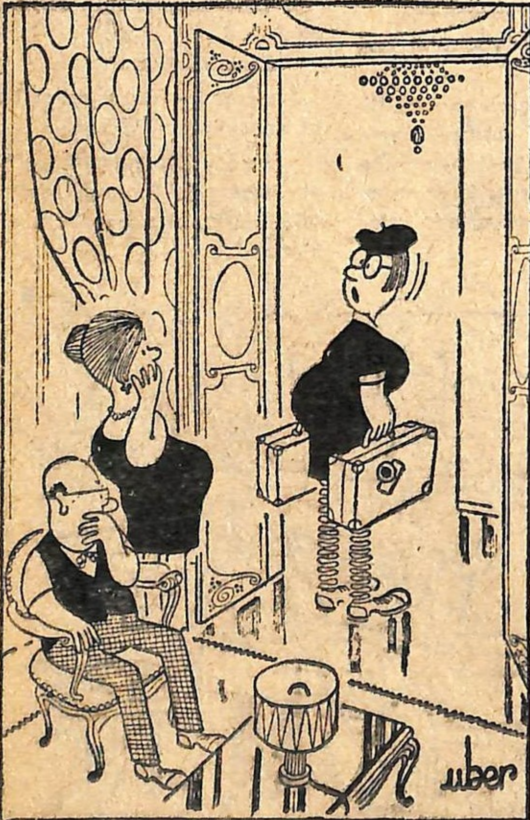
—MÜSAADE EDER MİSİNİZ SALLIYAYIM ?

—OOOO, ÇOK TERTİPLİ BİR ÇİFT !..

—BİRAZ BOL AMA, İKİ KERE SUYA GİRİNCE ÇEKER...

HİZMETÇİ—BİR KELİME DAHA SÖYLERSENİZ GİTMEM...

—TAMAM... BEN ÇADIRIMI BURAYA KURACAĞIM !..

paketleri üzerindeki aşçıbaşı resminden 5 tane
(Posta kutusu 825 - İzmir) adresine yollayarak ikramiyelere katılınız !
Her ayın 15 inde 1 kişiye 1000 - 4 kişiye 250 - 10 kişiye 100 T.L.

PiYALE ADI, AĞIZ TADI

14

Reklâmçılık. 1340/37

TÜRK
MİZAHININ
ŞAHESERİ

ZÜBÜK

Kağnı gölgesindeki it

AZİZ NESİN

Karikatür Yayınevi — Cağaloğlu,
Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12
İSTANBUL

AK. 38

GRAFİKA

Ama ne yemek yedik...

...gene de
midemiz rahat!

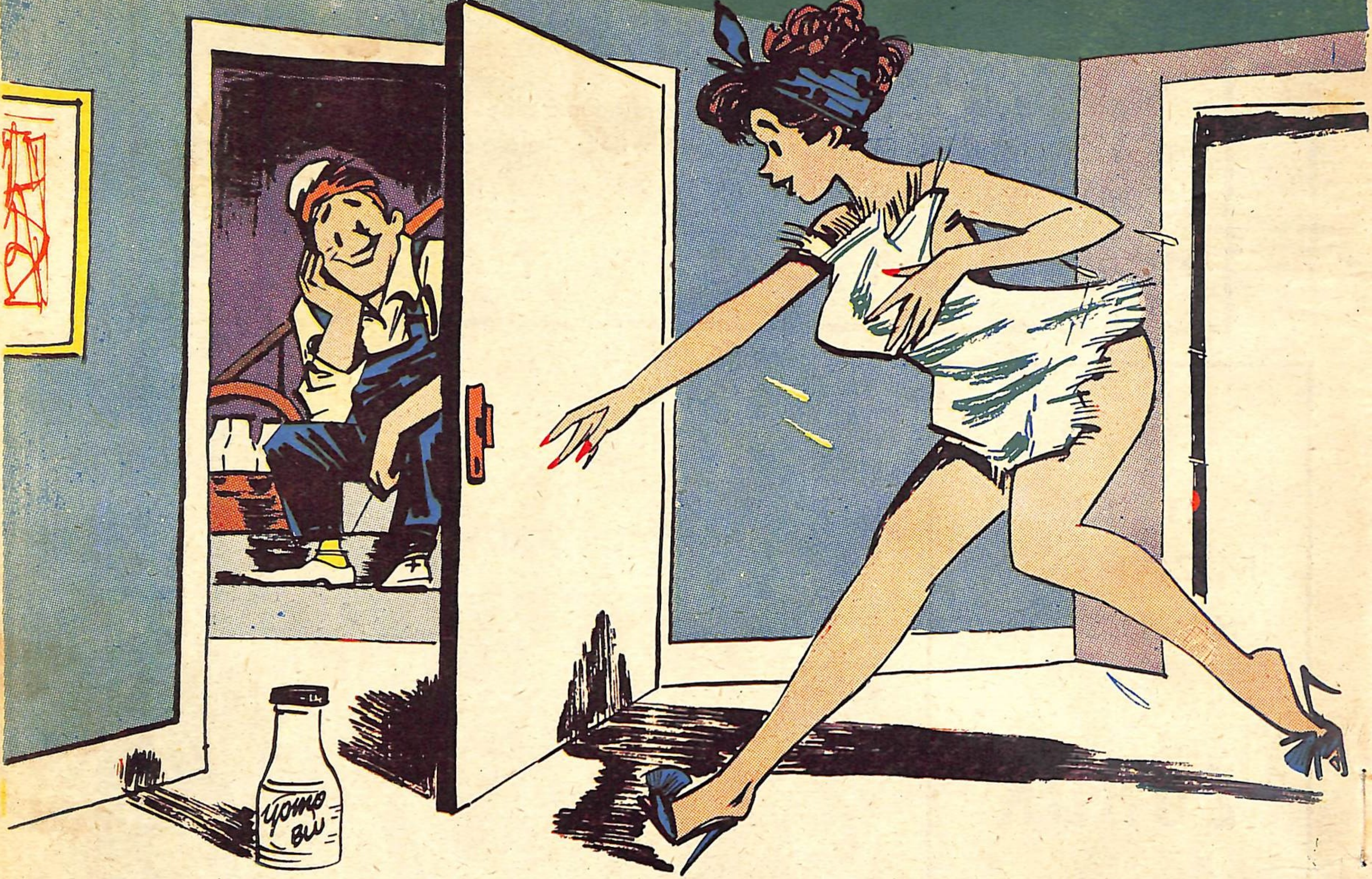
Vita ile pişirilmiş yemeklerden sonra mideniz ne kadar rahattır! Yemekler hakikaten nefis olur çünkü Vita'nın fevkalâde bir lezzeti vardır. Vita'nın lezzeti daima nefistir çünkü Vita daima tazedir. Yemekler besleyici olur çünkü Vita vücuda bol kalori verir. Ancak, bunların hepsinden daha mühimi mideniz hafif olur çünkü Vita'nın hazmı kolaydır. Evet, Vita tasfiye edilmiş ve asidi alınmış olan en iyi nebatî yağlarla yapılır.

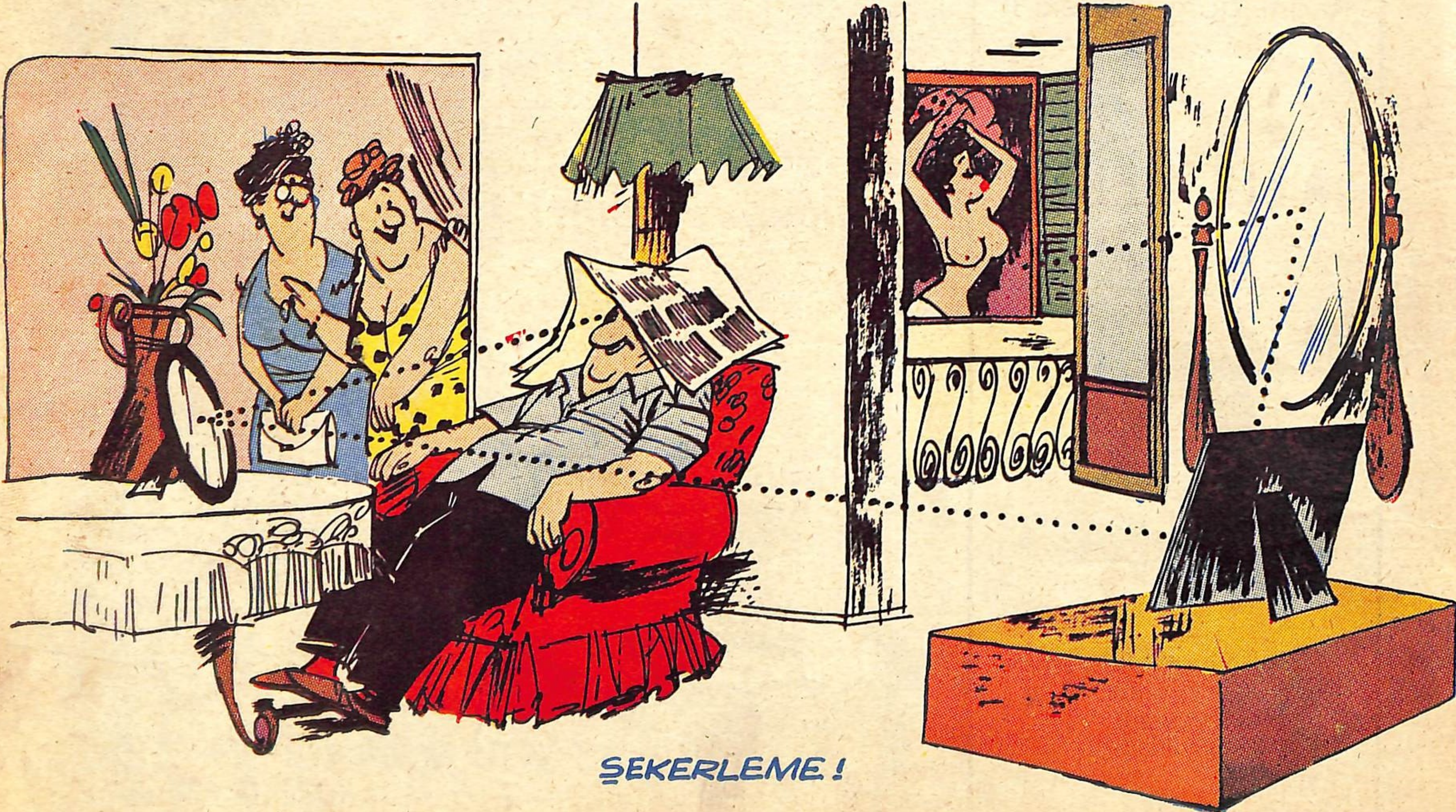
Vita yemeğin lezzeti
midenin dostudur.

İl. 7299-39

Akbaba

YAZISIZ !

ŞEKERLEME !